

СПОРТ
ГалгIай мехка безбир, эллиной-
румий латарах Росс котбаьннараш

16

Газет арадувл 1923-ча шера
майтсела бетта 1-ча дийнахьа денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Сийлен хьарак»
яха орден
еннай

№17 (12694)
Майтсела
буттг,
15 ди, 2025 шу

2025
ГОД ЗАЩИТНИКА
ОТЕЧЕСТВА

80-летие
Победы в Великой
Отечественной войне
1941-1945 годов

СЕРДАЛО

WWW.SERDALO.RU

ГІАЛГІАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

МЕХКА КУЦ

Наьсаре - Шолжа-
Шахьар яха никъ
тоабеш боахк мехка

5

МАЪЛ

Москверча дарбанче
чакхдоаккхаргда вай
мехкара ДЦП дола
8 бер

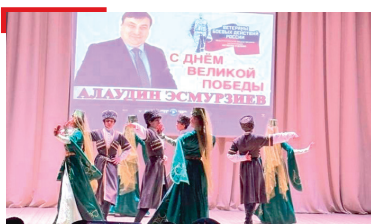
6

КХЕРАМЗЛЕ

Ци кхераме йолга
дийцар Магасерча
берашта

7

ЛЕРХІАМ

ГалгIай мехка, СВО
бlухой хьаллоацаш,
концерт хилар, «Котало
вайгахьа хургьа!» яхаш

10

НОАХАЛИЙ БУВЗАМ

«Дийна каьхаташ»
яхача проекта тоабо
Шолжерча дешархошца
кхетаче йир

15

@gserdalo

vk.com/gserdalo

Дзен сердало

www.serdalo.ru

ЛоархIаме къамаьл
ГалгIайчен Кулгалхочун кхетаче
хилар СВО доакъашхошца

2

Сийле

Екатеринбурге, ТIема
бlухой дагалоацаш,
хилар сага бокъонаш
лораераш

3

Ёаьдало кодам бир СВО бейнарий дезалашка

Курскенаькъан ИбрахИм

ГІалгІай мехка мас-сехк таьзет хилар; СВО бІухой Хамхой Илеза, Гуцаранаькъан Адама, Кхоартой Хьамзата, уж турпалаш болаш бейра лаьрххІа тІема декхар кхоачашдеш.

ГІалгІай Республикан хьалхара вице-премьер Йовлой Мухьмад, шийца республикан Ёаьдала болхлой а болаш, Эбарга-Юрта, Илдарха-ГІалий тІа, МагІалбике ваха хилар бейнача турпалхой таьзеташка.

Республикан кулгалхой цІерагІа кодам був-цаш, мехкадас Келаматанаькъан Махьмуд-Іаьлас тІадиллача декхарах, Йовлой Мухьмада цар дезалашта загІа делар. Вице-премьера тешал дир, царна эшаш дола новкъостал республикан кулгалхой оагІорахьара лоаттадергхиларах.

«Профессионалитет» яхача проекта юкьебахаб вай МОХК

Аькхенаькъан Марем

«Кагирхойи бераши» яхача къаман проекта чуйодаш йолча «Профессионалитет» яхача федеральни проекте дакъа лоацаш я вай республика. Мехкадаь зарбан болх лелабераша белгалдечох, Россе Паччахьалкхено дешара гІулакхий цхьанкхетара лаьрхІа 77, 4 млн рузкъа хьождаьд вай мехка.

Мехкарча экономикан хьал тоадарал совІа, вахара оагІонцара гІулакхаш дикка меттадоаладеш болх хургба из, вай мехкадас Келаматанаькъан Махьмуд-Іаьлас белгалдечох.

«Дешара моттигашта, болх Іалашберашта юкье-ра бувзам чІоагІбеш хургья из проект. Тахан вай мехка эшаш бола говзанчаш кийчбеш, беркате гІулакх хургда цох», - белгалдир вай Мехкадас. Россе Паччахьалкхенна баркал аьлар цо из аьттув баккха гІо дарах.

ГІалгІайчен Кулгалхочун кхетаче хилар СВО доакъашхошца

Аькхенаькъан Марем

ачашдара.

ГІалгІай мехка кхетаче хилар, Келаматанаькъан Махьмуд-Іаьлий СВО доакъашхошца. Кхетаче дІахьош ГІалгІай Республикан Кулгалхочун Администраце, мехка Кулгалхочо ше терко тІаяхийтар; лаьрххІа йола тІема операци дІахьоча латтача бІухой хаттараш кхо-

Махшарипа Махьмуд-Іаьлас ма дарра дийцар, республике дІахьош йолча вахаре эша новкъостал деча 20 совІа йолча программах. Керттера терко тІаяхийтар, бекарга бетта дІайолаяьча «Турпалхочун никъ» яхача программанна.

Цо чулоац 150 совІа бІухо,

цар шоай дехараш хьачуденнад, цу юкье дакъа лаца дагахьа.

Иштта дийцар, СВО доакъашхошта лаьтташ даларах. ХІанз укх сахьате, хьачуденнараш 764 дехар да, хІаьта 564 лаьттан дакъа дІа а дийкъад.

«Из хаттар оаха кхоачашду, итташ эзараш республикан бахархой лаьтта дезаш, цунга хьешаш бале а», - аьлар Келамата-

наькъан Махьмуд-Іаьлас.

Юстара йисанзар бІухой могашал а. Республикан Кулгалхочо белгалдир, СВО доакъашхошта психологически новкъостал эшаш хилар, цу деша керттера терко лоаттае езилга.

«Тхо хьожаш да, бІухой деррига хаттараш кхоачашде. Са теркама юкье да уж», - аьлар Келаматанаькъан Махьмуд-Іаьлас.

ГІо лоаттадеча ганзий кхо болхло белгалвир

Коазой Мадина

ГІо лоаттадеш йолча ганзий болхлой белгалбеш, кхетаче хилар Россе МЧС. ВІашагІкхетара хьалхаоттар Россе МЧС оагІон кулгалхочо Куренков Александра тІадиллар ший гІончанна Бутко Вячеслава. 2024-ча шера шоай балха тІа белгалбаьннача кхьаьегамхошта совІаташ делар кхетаче.

Республикерча МЧС зарбан болх лелабераша беча хоама, белгалбаьрашта юкье ба вай мехкарча гІо лоаттадеча ганзий болхлой. Уж ба Ду-

дурганаькъан Руслан, Йовлой Мухьмад, Беканаькъан Мухьмад. Кхыча паччахьалкхенашта новкъостал лоаттадеш белгалбаларах, лоархІае грамоташ елар кхьаьегамхошта.

«Россе Президента, Паччахьалкхено баьча соцамах, дІадахача шера Россе МЧС, доазол араьхарча 13 паччахьалкхенна новкъостал деш, 20 операци дІайихьар. Россе МЧС авиаце рейсаьца, гІо эшача мехкашта 830 тонн хІамаш яхьийтар. Цу юкье бар кхача, вахаре хІара дийнахьа эшаш йола хІамаш, 630 тонн яр гІо лоаттадеча ганзаша кийчъьраш. Доазол ара-

хьарча мехкашта гІо эшаш нийсделча, Россе МЧС, гІо лоаттадеча ганзашца цхьана,

вІаштІехьабоаккх из болх», - белгалдир республикерча Россе МЧС болхлоша.

СВО доакъашхой дезалий могашал лоархІае я вай мехка

Гаьгенаькъан Мартина

ТІема операцена юкье дакъа лоацаш болча бІухой цІагІарча наьха унахцІенон хьал теркалдеш, царна могаш дола гІо деш ба «Даьхен лорбой» яхача ганза мехкарча филиала болхлой. Из хоам «Сердалога» бир цу моттигера.

«Украинерча тІема операци бІухочун нана Янданаькъан Мовлатхан дега лазар долаш я, цун цІен-даьна Пар-

кинсона оала хала лазар да. АргІанара дарба чакхдаккха дарбанче Юбувшабе лаьрхІар уж. ЖІайрахьен кхалерча дарбанчен кулгалхочунца дийца, массехк ди далале вІаштІехьадаьккхар из гІулакх», - дийцар тха газетата.

«Бахархой дехар ма хулла сихагІа кхоачашде, низ кхоачаш дола новкъостал де хьожтхо, къаьстта йоккха терко еезарех да унахцІенон хьал», - дийцар филиала кулгал деча Оздой Муслима.

Екатеринбурге, тӀема бӀухой дагалоацаш, хилар сага бокъонаш лораераш

Коазой Мадина

лабераша.

Балха тӀагӀолла Екатеринбург нийсвеннача республикерча сага бокъонех волча викала Цечой Ибрахима котало гаргайоалаеш лаьтта тӀема доакъашхой дагалаьцар. Из хоам «Сердалога» бир республикерча УПЧ зарбан болх л-

Шахьарерча даим йоагача цӀера Широкореченски тӀема-мемориальни моттига юхе гул-белар ерригача Россе балха лостам луча кхела кхетаче дӀаяхьа Россера сага бокъонех бола викалаш, федеральни оагӀонцара сага бокъонех йола

викал Москалькова Татьяна, Свердловски областерча губернатора ГӀонча Козлов Василий. «Из моттиг сийленг хинна лац, тӀема доккха истори да цига кердадоаккхар. Коталон ди гаргадоаладе гӀерташ, шоай синош ца кходеш лаьттараш бицбе бокъо яц вай цӀаккха а! Тахан дийна болча ветеранаш-

ка хьажар, цар хьашташ кхоачашдар вай декхар да!» - белгалдир Цечой Ибрахима. Майтсела бетта 14-ча дийнахьа, сага бокъонех болча викалий кхетаче хилар Екатеринбург, цига дийцар тӀема юкье дакъа лоацаш хиннарий бокъонаш лораярах.

Ког-Ерд яхача моттига хьал тохкаш ба лоамашка

Коазой Мадина

м., сомал - 3,5 м., Малхбоален оагӀорахьарча пенах йоалл лохига ниӀ, цу лакхе биъ са бола кӀоарга дӀачудаьккха цхьац-ца хӀамашта лаьрхӀа оагилг да, Гибухерча оагӀорахьа кор даьккхад.

Ког яхача гӀалай моттига гӀибухерча доазон тӀарча Ког-Ерда хьал тохкаш хилар ЖӀайрахьа-Ахабоарзен музея болхлой.

1441-1486-ча шерашка денз йолаш я из моттиг, музея болхлоша белгалдечох. Цхьан гӀатах латташ, 10 сланцеви оала Йоакъаш вӀашкаехкаш, баь тхов болаш я из. Пеней сомал - 60 см, деррига доазув - 16 кв. м. «Гибухерча пена лакхал - 5

Иажарга-мора бос бола топпар хьаьха да чура пенаш. КӀир те́ха маркхал юкьебохийташ, хьалъяьй из моттиг. Лакхалла хӀама ца деш йисаяле а, хьал дика дац цун: пенаш лийлхад, тхов телхаб, кӀалхара кӀийле а дика яц», - дийцар «Сердалога» музея болхлоша.

Им ена моттигаш мукъаяьхар

Коазой Мадина

ЖӀайрахьен кхале хьалчу-бода никъ дӀакъайлар лакхера Им Ючуяро. Ӏалаьмате сиха оарцагӀбаьннача болхлоша, йоккха юкъ ялале, дӀадаьккхар из хатар.

Минавтодортранса кьа-хьегамхой баьхкар цига шоай машинашца. «Никъ мукъабаьккхар, моттигаш цӀенийир, паргӀатта дӀа-юха аха йиш йолаш я машинаш. КӀалхара асфальт бохарг-боацаш, лорабеш, чакхбаьккхар из болх», - белгалду Минавтодортрансо.

СЗФО ГӀалгӀайчен массазарча викала оагӀоно дакъа лаьцар, «Лергдоаца сур» яхача боламе

Аькхенаькьан Марем

Санкт-Петербурге «Лергдоаца сур» яха йоккха кхетаче дӀайихьар, цига гулбеннабар дукханах, уж Невски Александра майдангара Дворцови майданга кхаччалца бахар.

Цига дакъа лоацаш вар СЗФОрча ГӀалгӀайчен масса-зара викал, цун балха нов-кьостий, яхаш, дийцар мас-сазарча викала фусаме. Дукхача ветераний сурташта юкье бар ГӀалгӀайчен сурташ леладераш а, тӀема доакъашхошта карагӀдаьннар дуне мел латт республикан исторен оагӀон тӀа яздаь хургда. Россе Турпала Кьоастой Ширване, тӀема турпала Гудантанаькьан Руслана, лорий ГӀулакха майора Тутайнаькьан Аьсета, иштта кхьчар цӀераш дийначар цӀерашта нийса яхаргьа. Кьаьстта терко тӀаяхийтар Медаранаькьан Мухьмада наькьа - Сийлахь - боккхача даьймехка тӀема тӀехьарча ветерана, из укх дунен тӀара дукха ха йоацаш дӀавахар. Вайцигарча викалаша мехкахой 16 сурт дихьар.

Суда хьалха оттаргва, 1 миллион совгӀа ахча лочкьадаь саг

Йовлой Ясмина

Наьсарера мемориал тоаеш бола болх дӀахьош, 1 миллион совгӀа Ӏаьдала рузкьа лочкьадаьча 30 шу дав-ннача болх кхоачашбеш хинначун гӀулакх суде дувцаргда. Из хоам «Сердалога» бир МВД.

Цунна тӀатетташ долча гӀулакхах, из болх чакхбак-кха эшаш хинначул дукхагӀа ахча да цо Ӏаьдалгара дӀаййцар. Тохкама болхлоша белгалдечох, 11 миллион совгӀа ахча да цо мемо-риал тоаеча эш, аьнна, отта-даьр. Бакьда, оттадаьча кьа-хаташка хьежжа доацаш, эг-гара дарегӀа йола хӀамаш я цо болх беча юкьеяхий-тараш, хӀаьта кьахаташ тӀа цар дика лакхагӀа мах от-табаьб. Деррига теркалдича, 1 миллион совгӀа зе даьд цо Ӏаьдала. Цун гӀулакх суде тохкаш латт, хӀаьта цунна мехкара аравалара бокъо йийхкай.

Магасе денала урок дІайихъар, СВО доакъаш-хочунца Бохтаранаъкъан Батыраца

Гаьгенаъкъан Марина

Магаса №1 йолча юкъерча ишколе Денала урок дІайихъар ЛаьрххІача тІема операце доакъашхочунца Бохтаранаъкъан Батыраца, яхаш, дийцар «Сердало» газетага «Даьхен лорбой» ганза филиале.

«Из къамаъл дІахьош дика теркам тІабохийташ хилар дешархой, царна из дика довзийташ дийцар бІухочо. ДукхагІча даькъе дийца къамаъл дар, Батыра тІема мугІарашка нийсденначох лаьца. Цо лаьрххІа белгалйир тІема юкъе нийслуш йола халонаш, бІухошта юкъера барт чоагІа хилар, уж шоайла цаІ санна отташ хилар», - аьлар хоамо.

Цох дувцаш, Даьхенцарча безамах лаьца ший байташ йишар хьоашалгІа венача тІемхочо. Цо хьалхадаккхар дешархо Даьхе езаш, гонахъарчарна накъавоалаш, ше лаьрхІар кхоачашдеш хила везилга.

Илдарха-ГІалан доакъош тІа асфалт булларгба

Гаьгенаъкъан Марина

Кастлуш, Илдарха-ГІалан цхьадолча доакъош тІа 954 метр бІаьха асфалт булларгба, яхаш, дийцар «Сердало» газетага мэре зарбан болх лелабеча МутаІаланаъкъан Мадинас.

«Вахара хьалаш тоадар» яха къаман проект хилар бахъан долаш, керттерча машина наькъашка а дукха машинаш хилар лаьгІлургда. Иштта гІашлой никъ Іобилла лерхІ 810 метр бІаьха, цо шахъара бахархошта, хьаьвашта дика хьалаш кхолларгда», - аьлар хоамо.

Белгалду, хьалхагІа «Сердало» газето яздаьдар ерригача РоссегІолла кхадж тассара болх дІахьоча, вай республикера бархІ доал ду моттиг дакъа лоацаш хиларах, цар кхадж тоссаргба шоашта бакъахьа хеташ йола моттигаш 2026 шера тоаяра тІехьа.

Университете «Герга истол» хилар, Котало йоаккхаш къаман карагІдаьнначох лаьца

Гаьгенаъкъан Марина

ГІалгІай паччахьалкхен университете «Герга истол» дІахьош дийцар «Сийлахь-боккхача Даьймехка тІем тІа - Кьилбаседа Кавказа къамаш» яхача темах, яхаш, дийцар «Сердало» газетага исторически факультета воккхагІа волча хьехархочо Тебой Илеза.

«Из болх вІашагІбеллараша, ГІалгІай Республикан Паччахьалкхен архива цхьан аудиторегулбир Илма-тохкама института; арахъарча бувзама, къаман политикан, зарбан, хоамий

моттигерча Министерствон; иштта цу даькъ тІа къахьегаш хьабоагІа кхыбола викалаш.

Доакъашхошта йовзийтар 10 доклад, цу юкъе яр «ГІалгІай - Брестски гІап лораяраш», «Кавказ лораш латар - Сийлахь-боккхача Даьймехка тІема керттера дакъа», «Сийлахь-боккхача Даьймехка тІом латташ, МагІалбик лораш дакъа лацар» яха темаш», - аьлар хоамо.

Из дувцаш, Илман болхлоша бакъдир моастагІа эшавеча Кавказа бахархоша доккха дакъа лаьца хилар. Цул совгІа, хьаллаьцар тІехьа тІадоагІача ноахала исторически бакъдар

лорадар.

Цунца цхьана, «Гергача истола» доакъашхошта, «ТІема бераш» яха тематически гой-

там байзар, из хетабаь бар, Сийлахь-боккхача Даьймехка тІема ханарча Кьилбаседа Кавказа берашта.

ГІалгІайчен студентканна халкъашта юкъерча кхетачен совгІат делар

Коазой Мадина

Халкъашта юкъерча кегирхой Илман «Ломоносова» кхетаченна чуйоагІаш, Мордоверча паччахьалкхен хьехархой университете дІайихъар «Ломоносов- 2025» яха студентий, аспирантий, къонача Илманхой конференци. Из яр 17 даькъах латташ.

Царех, къаьстта «Метташ хар, лингвистика, халкъий культурашта юкъера хьал» яхача даькъ тІа ИнгГУ филологически факультета студентканна Овшанаъкъан Ха-

дена совгІат делар «Йоазув Іаткъаш хилар деша маІана: лингвистически анализ» яхача балхах. Из хоам бир «Сердало» газетага вуза зарбан болх лелабераша.

«Ломоносова» кхетаче дІахьош яр студентий, аспирантий, къонача Илманхой кхоллам дикагІа дегІабоалабара, уж таханарча Илман лоархІаде декхарах кхоачашдара тІахьехаш. Из дика гІулакх да, хургболча балха новкъосташта юкъе дІахо бувзам лелабара», - аьлар ГІалгІайчен университете.

Наьсаре - Шолжа-Шахьар яха никъ тоабеш боахк мехка

Коазой Мадина

5,75 км бола Наьсаре-Шолжа-Шахьар яха никъ тоабаш, йистебоалаш латт болхлой. Вахара хьал тоадарах йолча къаман проекта гюлла длахьош ба из беркате болх.

«Сердалога» из хоам бир Минавтодортранса болхлоша. 7 метрага кхоачаш шербаьб никъ, шолха асфальтобетон йиллай, хий длаухаргдолаш турбаш яьхай, иштта глешлой леларгбола никъ кьоастаьб. Карарча хана наькъашкара глармаш оттаеш, басарашца

наькъа юкье кьоастам беш, лаьгIвала везилга хойташ дола бIоагIилгаш оттадеш боахк болхлой. Уж балхаш йистедаьлча, никъ кийча ба.

«Дукха машинаш лелаш никъ ба из. Наькъа гарга ядача юрташкарча наьха хьал аттачаьха даргда хланз, иштта нохчий республике

болхарашта а парIатарIа хургья», - дийцар тхога машина наькъий гулакхех йолча Министерствонна хьалха латтача Хаматханаькъан Батыра.

Белгалде деза, укх шера вай мехка 42 км бола 11 никъ тоабе лерхIилга.

Магасе хьалаьцар, 10 шу хьалха тийшача балхах, 750 эзар сом лочкъадаьр

Йовлой Ясмина

Магас-Шахьаре гIолла йолча Россее МВД даькъа зуламхой лохача болхлоша хьалаьцар Наьсарен кхален ТIой-Юрта вахархо, из федеральни лехамма юкье вар, 10 шу хьалха тийшача балхах цо дукха ахча лочкъадарах, яхаш, дийцар «Сердало» газетага бокьонаш лораша.

Полице яхачох, 2015-2016 шерашка, цу сага Магасе вахача цхьан сагагара 750 эзар сом даьккха хиннад. Цо тIема гулакха тIа хиннача сага санна пенси доаккхаргда, аьнна, Iежаваь хиннав из, бакъда ахча хьайцачул тIехьагIа из вайна дIаваьннав. Цул тIехьагIа, цо ший паспорт а шийх дола хоамаш а хийцад, Iаьдалах кьайлавала дагахьа.

РФ зуламах дола гулакх хьадиьллар 2022 шера. Дукха лийхачул тIехьагIа, из хьалаьцар лолаларча мехкара. Лоткъам эцаш, цо ше даьчох дехкеваьнна хилар белгалдир, карарча хана тохкама болх дIахьош ба.

Эргаяьккха тепчеи поатронаши йола саг лаьцар Наьсаре

Йовлой Ясмина

Машина чу герзи поатронаши хинна 37 шу даьнна вахархо Iочувигар Iаьдала болхлоша. Из хоам «Сердалога» бир МВД.

Фабрични оалача урам тIа, хьалха суд текха вола вахархо чувагIа «ВАЗ-217030» машин соцайир Iаьдала болхлоша. Каьхаташка хьожаш, цар зийра машина чу тепча уллилга.

Чухьежача полицена гучадаьлар, чуулар хьалхагIа травмат оалаш хинна, хIаьта хIанз поатронашца лелае йиш йола эргаяьккха тепча йолга, иштта цу чура корайир 9 мм йола 27 поатрон.

Машин Iаьдало Iочуйигар, герз гучадаьннар а полице болхлой кара ва. Бокьо йоацаш герз леладарах, бехтокхаме озаргва из.

Керда парк хьалъеш, болх ба Шолжа-Шахьаре длахьош

Коазой Мадина

Шолжа-Шахьарерча Восточни оалача моттиге керда парк хьалъеш, болх длахьош латт карарча хана. Шахьара хьал

тоадарах йолча къаман проекта гIолла, чакхбоаккхаш ба из болх. «Сердалога» из хоам бир шахьара администраце.

Салолаш дола ди дале а, болх дIабахьара гулакх мишта кхоачашдеш да тахка араваьлар шахьара да вола Iумаранаькъан Аслан. Карарча хана, 60 машина лаьрхIа кьоастадаьча доа

зон тIа асфальт Iобуллаш боахк болхлой.

«Парка деррига доазув чулоацаш, аьшка карт оттае лерхIгонахьа», - белгалдир администраце.

Доалахъара хІама хъаде болалурашта лаьрхІа, кхетаче дІайихъар Магасе

Гаьгенаькъан Мартина

ХІама хъаде болалурашта лаьрхІа, кхетаче дІайихъар Магасе. Из хоам «Сердало» газетага бир республикерча кагирхой цхьанкхетара цІагІа.

Цхьацца хІама доладеча, цу оагІонцара болх дІахьош царна эшаргбола кхетам луш, теркалде дезараш белгалдеш, кхетаче яр вІашагІееллар. Гулбеннарашта хьалха къамаьл даьраш бар бизнес лелаяра гІулакх дика довзаш бола говзанчаш.

Белгалде деза, иштта йола кхетаченаш Магасе хІара салоІача дийнахьа дІакххьа лерхІилга.

ГІалгІай мехкарча зуламхоша ахчаш доахаш бола керда никъ лехаб

Коазой Мадина

Республике мессенджерашка гІолла керда хоамаш ахийта баьлар; ГІалгІай Республикан дешара, Илман министрагара долаш санна.

Цу кердача тийша-ча балхах дукхагІча даькъе Іехалураш ба министерствонна чудоагІаш долча доакъой кулгалхой.

Министерствос беча хоамах, министр царца цхьаккха тайпара бувзам болаш вац.

«Телефона номер аз хийца а яц, е керда аккаунташ а яьац. Фийла хила. Цу нахаца бувзаме ма дувла, е шоаех дола хоамаш дІа а мале», - аьлар ГІалгІай Республикан дешара, Илман министра Цхьорой Ахьмад-Башира.

Москверча дарбанче чакхдоаккхаргда вай мехкара ДЦП дола 8 бер

Коазой Мадина

ДЦП долча берашта гІо лоаттадеш ва, РФ Паччахьалкхен Дума депутат вола БІарахой Бек-хан. Укх наькъа а вай мехкара цу лазарах дола бархІ бер шоай ноаношца Мо-

скверча дарбанче чакхбаргболаш вІаштІехьадаьккхарцо.

«УнахцІенонга бода никъ» яхача боламга гІолла дІахьош да из беркате гІулакх. Цига мел долхача хана, совгІаташ

лу берашта (планшет, карта, телефонацеи планшетацеи болх беча хана лергехіоахкоргаш), цар ноаношта 200 000 ахча лу депутата.

«Цу оагІонцара болх иштта дІахьош латташ ба. Могаш дола гІо даь, берий вахар тоаде

хьажа деза вай. ХьатІабоагІача шин бетта цига дахийта лаьрхІача берий гІулакхага хьожаш да тхо, дІахо а лоаттадергда новкъостал», - дийцар «Сердалога» республикерча юкьарча балха новкъостала штабе.

Саг лочкъаваь хинна зуламхо Іаьдало лаьцар

2025-ча шера бІаьстан тІехьарча бетта 10-ча дийнахьа, шоашца герз долаш тІабаьхка, саг лочкъаварах бехке вола 28 шу даьнна Магаса вахархо лаьцар Іаьдало. Герз юкьекхувлаш, саг дІавахьарах дола гІулакх тохкаш, бехкебараш гучабоахаш ба республикера Россее СУ СК

тохкама оагІон болхлой.

Іаьдала болхлоша белгалдечох, ялх сагах латгача тоабо Яндарерча кхача бохкача тика юхера, герз юкьекхувлаш, дІавихъар саг. Бакъда сиха оарцагІбаьннача тохкама болхлоша, криминалишташа, йоккха юкъ ялале, цхьа зуламхо гуча-

ваьккхар.

Укх бетта 10-ча дийнахьа Наьсарен кхален тохкам беча моттиге Ючувигав из. Саг лочкъаварах долча зуламах из бехктокхаме озаргволаш, каьхат чулургда суде. Цул совгІа, лочкъаваь хинна саг вола моттиг гучаьлар, дерІа маьженаш лозаь хиларах, Наьсарерча дар-

банче Ючувига, дарба деш да цунна.

Из доккха зулам ма дарра тохкаш, цу юкье хинна кхьобла зуламхой гучабоахаш, болх дІахьош ба тахан МВД болхлой. Республикерча Россее СК тохкама оагІон кулгалхочо, ше тІахьожам беш, дІахьош да из гІулакх.

«Музейшкара бийса» яхача ерригача Россе боламе дакъа лоацаш я вай ИЗО музей

Коазой Мадина

Укх бетта 17-ча дийнахъа, берригача мехка дIаболабергба «Музейшкара бийса» яха болам. Мах бала ца безаш, тайп-тайпарча гойтамашка дакъа лаца йиш йолаш хургба бахархой. Боламе дакъа лаца мел ловраш тIаэцаш, ший наIараш хьаелларгья паччахьалкхен музейс.

«Кхолламах, гойтамех йизза йола йицлургйоаца сайре кийчъаьй ГМИИ болхлоша бахархошта лаьрхIа. Мах бала ца безаш экскурсеш, гойтамаш (говзанч-хьехамаш), иштта кхыдараш хургда музее. Кердача бувзамий, дог тIоздоаккхаш йола сайре хургья цох», - дийцар музее. Дакъа лаца безам мел барашка ИЗО музее хьез кхоалагIчох ах сахьат даьлча майтсела бетта 17-ча дийнахъа.

Ци кхераме йолга дийцар Магасерча берашта

Коазой Мадина

Магасерча «Цветик - семицветик» яхача берий беша цIерацарча кхерам-зленах дувцаш, кхетаче дIайихьар МЧС болхлоша. Из хоам «Сердалога» бир цу

мортигера.

Йоккхача, сийрдача машинаца кхаьчача сиха оарцагIа ухача кьахьегамхоша берашка дийцар; цIи ялар мел кхераме, доккха хатар да, цIи яьлча эггара хьалха фу

де деза.

Цилеторгашца ловзар ладе, токацарча хIамашта юхеваха йиш йоацилга; лотаялар кхерам болча хIамаех лоравала везилга; цIи яьлча лачкъа йиш йоацилга; 101, 112 сиха телефон дIатоха

езилга дийцар берашта.

«Урок йистеяьлча, цIи йоаеца оарцагIа ухача машина чу барIа, цIи йоаерий тIирс тIаххолла бокъо елар берашта», - дийцар тхога республикерча Россе МЧС ГУ.

Суртий хьисапе кхеллача пхьегIий гойтам хургба ИГМК, укх бетта 15-ча дийнахъа

Коазой Мадина

«Къаман Iадаташцара пхьегIаш» яха суртий хьисапе кхеллача хIамай гойтам хургба паччахьалкхен музее, майтсела бетта 15-ча дийнахъа. Из хоам «Сердалога» бир цу мотигера.

Ши сахьат даьлча хьабелларгболча гойтаме дакъа лоацаш хургба, уж хIамаш вIашагIьехка говзанчаш. Цига баьхкача бахархой аьттув хургба шоашта хоза хийтта пхьегIа эца, иштта уж хьаеш кьахьийгарашца къамаьл де.

Гойтаме дакъа лаца йиш йолаш ва моллагIвар.

ТIой-Юртара №4 йола юкъяра ишкол дакъа лоацаш хургья ерригроссийски экокхетаче

Коазой Мадина

ТIой-Юртарча №4 йолча юкъяра ишкола дешархоша шоай «Экопатруль» яха тоаба хьаьй, уж дакъа лоацаш ба Челябинске дIахьош йолча ер-

ригроссийски экологически кхетаче. Цох дийцар «Сердало» газетага ГалгIай Республикан дешара, Илман Министерствон зарбан болх ле-лабераша.

ТIой-Юртара дешархой лаьрхIа ба шоай экологически проект гойта «ДикагIа дола экологически шоатта ди» яхача даькъ тIа.

Шоай шоатта ди бераш лаьрхIа да, майтсела 12-ча дий-

нахъа дIадахъа, Галми оалача хин йистош цIенъеш.

Къонача экологаша тIахьех, дакъа лаца безам бараш, гонахъара Iалам тоадара, хозагIа хилитара.

Альберт Самиров

Палгйайчен Иоахарганаькъан Ч.Э. цѣрагйча гуманитарни Илмай Илма-тохкама институте, 1941-1945 шерашка Сийлахь-боккхача тѣма Коталон 80 шу дизара хетадаь «Герга истол» хилар, «Магйалбик лораеш лаьтта тѣом» яхача деша гонахьа. Илман кхетачене дакъа лоацаш хилар Палгйайчен журналисташ, юкъарлон болхлой, Илмай, архивий болхлой, тохкама тоабан викалаш, иштта Палгйай паччахьалкхен университета студенташ.

«Вай тахан укхазе гулденнад, Палгйайчен Магйалбик лораеш, Сийлахь-боккхача тѣма шераш долаш, араьхарча тѣм тѣа, Къилбаседа Кавказа даькъ тѣа лаьттача тѣма исторен цѣхан оагйонах дувца.

Из лоархѣаме да Сийлахь Коталон 80 шу дузаш хилара, вай тахан дог тохадолийташ дола бѣухой тѣма турпалал дувцача хана, вай Даьхен кортамукъале йоаккхаш моастагйа юхатохарах дувцача хана», - аьлар гулбеннарашк моаршал хоатташ, Палгйай Илма-тохкама института кулгалхочо Оздой Жамбулата.

Таханарча тѣхьенна карагйдоалар да, вай даьша дѣабихьача денал долча, майрача тѣма наькъ тѣа дита, масал, аьлар Аьдалгире Жамбулата. Тахан, Сийлахь-боккха Даьймехка тѣом лаьттача шерашка санна, вайна духьальотташ я барт, цѣхоагйа, денал долаш вай хила дезаш йола ха. Сийлахь-боккхача тѣма истори йомадеш хиларо, цу юкъе Магйалбик лораеш лаьттача тѣм тѣара масал эцаро, вайна тахан новкъостал ду хьалхашка латта декхараш кхоачашде.

ИнгНИИ кулгалхочо баркал аьлар этнологе даькъа болхлошта, Харсенаькъан Борис керте а волаш, цар иштта цу теманна терко ярах, цу шерашкара исторически дагалоаттам лорабарах. Цар тохкама болхо таро лу Сийлахь-боккха тѣом лаьттача шерашка, Магйалбик лораеш вай къаман карагйдаьннар довза.

Из болх вѣашагйбеллараша бийхар «Сердало» яхача кепайоазон цѣен викалаш - «Вай нах» («Наши лица») яхача журнала керттѣра редактор Курскенаькъан Ибрахѣма, иштта «Сердало» газета лаьрххѣла вола корреспондент Пазданаькъан Ахьмад.

«Гергача истола» балха

Тѣма исторе сийрда оагйонаш

Палгйайчен НИИ дийцар, Магйалбик лораеш лаьттача тѣмах

цѣха дакъа хьадийллар «Карагйдаьнначун дагалоаттам: Магйалбик лораеш лаьттача тѣма истори дагадоагйаш хилар» яхача Курскенаькъан Ибрахѣма къамаьло. Гулбеннарашта хьалхашка къамаьл деш, тѣа балха новкъоста белгалдир, «Сердало» газето укх массехк шѣра, цѣа вокханна тѣхьа лора а деш йомадѣ, Кавказа гонахьарча тѣма Къилбаседа тоабо, Магйалбика моастагйа тѣа ца вайташ, лаьтта хинна хьал - из Сийлахь-боккхача тѣма лоархѣамегйчарех цѣа йола оагйув я. Цига духьальѣттар Гитлера эскарашта, уж чугйерттар Палгйайчен доазон тѣа. Цига гуш хилар советски бѣухой денал, майрал.

Цѣхѣза йола Магйалбик йоаккхаш лаьтта тѣма операци лоархѣаме хиннай Кавказа довна юкъе. Къѣвстга укхазе, мехкадаьттанна тѣаводаш, советски эскарро соцавир моастагйа, Каспе фордагакхача лаьрхѣа хинна цун таронаш йохаеш.

Курскенаькъан Ибрахѣма бѣлагалдир, из исторически дагалоаттам лорабара лоархѣаме дакъа дѣалоац тѣа балха новкъоста Пазданаькъан Ахьмада «Са шахьара истори» яхача проекто. Из боккха тохкама болх дѣахьош, дукха йоазош

гулдаьдар, тѣма доакъашхой, моттигерча бахархой тѣшал дѣаяздеш, царна кѣпа тѣхар «Сердало» газета оагйонаш тѣа.

Пазданаькъан Ахьмада «Са шахьара истори» яхача авторски проекта чудоагйаш да кѣларгга тѣма шерашка хиннар дувцар, цо таро лу дешархошта тѣом ма барра бовзарал совгйа, цу ханашка юхабаха.

Автора иштта дѣахьош бола болх бахьан долаш, «Са шахьара истори» яхача проекто дукхачарна довзийт Магйалбик лораеш гойтача турпалча, деналерча гѣулакхех.

Проекта материалаша терко тѣайохийт шахьар лораеш лаьттарий лолама. Цар тѣа, тѣма оагйонаш ювцарал совгйа, моттигерча бахархоша юкъѣдена доккха дакъа а белгалду, Палгйайчен бахархоша юкъара котало йоаккхаш, хьамсара мохк лорабеш, дика къахьийгад.

Магйалбик лораеш лаьттача тѣмах дола исторически бакьдар лора а деш, «Сердало» газета оагйонаш тѣа кѣпа тохаш, арадоалаш хиларо таро лу вай даьшта карагйдоалаш хиннар диц ца де. Духьал тѣма шераш хинна ца йѣш из ший вахар Даьхе бахьан дѣаденнарах дагалоаттам ба.

Карарча хана, «Сердало» яха кепайоазон цѣа лаьрхѣа да «Вай нах» яха дика проект нахага кхачийта, из хѣтаяь гйалгйай паччахьалкхен 100 шу дизара, яхаш, дийцар Курскенаькъан Ибрахѣма. Из боккха историко-культуран болх лаьрхѣа ба, вай мохк дѣлабоалабеш шоай дакъа юкъѣдихьача наьха вахарга гѣолла къаман бѣаьшерен никь бовзийта.

Цу тѣа бувц, хоадам боллаш, шоай цѣраш гйалгйай исторен оагйонашка йита-

ча нахах. Журнала тѣа хургда юкъара, политически, культуран, Илман, дешара, кхьча даькъош тѣара болх дѣлабѣча наьха сурташ, уж ба бѣарчача бѣаьшерен ханашка мохк дѣлабоалабеш къахьѣгаш хьабьхкараш.

Журнала тѣа дувцаргда, дѣаяхача ханашкара вай къаман турпала моттигаш гойташ хиларах. Наха довзаргда цѣхѣзача Магйалбик лораеш лаьттача тѣмах, цига советски салташта карагйдаьнначох, иштта Сийлахь-боккхача Даьймехка тѣм тѣа моастагйчоа духьальѣттача, кхьча даькъ тѣа латаш турпалал гойтача вай бѣухоех лаьца. Цу оагйонаша цѣхаькха баркал оолаш йола моттиг дѣалоацаргѣя, цу унзарча тѣма шерашка Даьхе бахьан долаш моастагйчоа духьальѣттарий сий деш.

Проект массайолча оагйорахьа чулоацам болаш хиларах, цо таро лу тайп-тайпара мехкаш дѣгйаахара моттигаш белгалѣе. Политически хьалашкара культуран карагйдаьнначунга кхачалца, Илмангара дешарга - из деррига а журнала тѣа корадергда, лоархѣаме хьашташ кхоачашдеш лаьттача нахага гѣолла.

Цу журнала тѣа исторически хѣламаш дувцарал совгйа, хоаддамѣча нахага гѣолла хьагойт юкъара гѣулакх дѣахьош царна карагйдаьннар, яхаш, дийцар Курскенаькъан Ибрахѣма. Хѣара материал - из биографи хинна лац, из да исбаьхален дувцар, доккхача къаман карагйдаьннар, из дувцар вѣашагйѣувш да дерригача гйалгйай къаман истореца.

«Вай нах» яхача журнала тѣа гулдаьр наьха вахар хинна лац, из гйалгйай къаман бѣаьшерен исторе тѣшал да, цу тѣа хѣара из дешаш волча сага гургда ший мехкахочун карагйдаьннар, бовзаргба таханарча заман ѣадатий овла.

Цо тѣахьѣх исторически дагалоаттам лѣлабара, из вай кхувш йоагйача тѣхьѣнга кхачийтара, вай мехкахошта карагйдаьннар царна довзийтара, царна гойташ, истори - из духьал таьрахьаш хинна лац, из хьалхарча аргйагйа - нах, цар вахар, цар кхѣлаш я. Журналистий юкъарло дѣахо а хьинаре къахьѣгаш я, исторически дагалоаттам лорабеш. Цо боккха хоам гулбаьб, тахан цун керттѣра мах барда, исбаьхален дувцар де йиш йолаш дола книжка арадоалаш хилар. Сийлахь-боккхача тѣма Коталон 80 шу дузаш,

цу тайпара кепайоазув арадаларо лоархлеме дакъа юкь-едахь кьона ноахал кхедара, шоай даьй денал, цар сий доа ца деш уж хьалкхебара.

Хала хете а, цу тайпара кепайоазув арадаккхара новкъа кхоачамбоацараш нийслу, белгалдир «Гергача истола» доакъашхоцо Курскенакьан Ибрахима. Бакъда из арахе-ца лаьрхIа хилар юадаьнна-дац, цига гIолла кагирхой а таро хургъяр дикагIа мах оттабе кортамукъален а машара а, иштта довзаргдар шоай даьй а цар даьй а бокъонца дола денал, турпалал. Цудухъа «Сердало» газета кепайоазон цIа тешаш да тха проект юкь-арлоно хьаллоацаргхиларах, иштта из арадаккхара спонсорски новкъостал корадергхиларах.

«Капитана Эмиров Валентина карагIдаьннар гIалгIай къаман дагадоагIа» яхача докладаца къамаьл дир, Илман кхетаче йолаш, тха балха новкъоста Пазданаькъан Ахмада. Цо дийцар «Гергача истола» доакъашхошта, денал долча лаьзгий волах; Советски Союза турпалхочох Эмиров Валентин Аллахиаровичах; 1942 шера тов бетта ГалгIайчен сигала цунна карагIдаьннахоч. Цу хана укхазе гетгара сихденна дIадоладелар Кавказ лораеш латтар, цихеза МагIалбик лораеш лаьтта тIом бар дIаболалуш, цига эшабир Германе гитлеровски бIу а. Ше доклад ешаш, Пазданаькъан Ахмада йовзийтар Эмиров Валентина тIема биографи, шийца тIом беш хиннараша цох сигалара дика «баьри» оалаш хиннилга а белгалдир.

1942-ча шера, майрор Эмирова тIема декхар кхоачашде йолхаш хинна бомбардировщикий фецара кемаш накъадоахаш, шийна духьаль-яьннача моастагIчун ялх истребительца тIом бир. Валентина карагIдаьлар царех цаI чуяйта, бакъда цу фецарча тIем тIа цун кема а лозадир. ТIаккха цо ший доалара яла гIерташ йола ЛАГГ-3 тIаерзайир шоллагIча люфтваффе машина, цо из йохайир нийсса тIатеха. Кхерам боацача лаьзгечоа карагIдаьлар цIера ала хинна доагаш долча кема чура аравала, бакъда лаьтта Ювоссас моттиг кIезига мара цайисарах цун парашют хьаделладаланзар... ЦIхьан хана сигаленца гаргалот тесса хинна лаьзгий кIаьнка, воккха а хинна, денал чуденначул тIехьагIа дIаделар ший вахар,

даьй лаьтта бахьан долаш.

ГалгIайчен лаьтта дIаволлар хилар турпала-лётчика, тIом йистебаьнначул тIехьагIа из ший мехка Махачкале дIавеллар. Тахан Валентин Аллахиарович цIхьаттарра лоархIаш ва ший мехка а иштта ший тIехьара сахьат дIадихьача ГалгIайче а. Цун денал дагалоаттаду ерригача Россес бахархоша.

926-ча истребительни авиацие полка командира, Эмиров Валентина СССРа Лакхехьарча Совета Амарах, 1942 шера оагIой бетта 13-ча дийнахьа Советски Союза Турпал яха цIи елар (венначул тIехьагIа).

Тахан, Советски Союза Турпалхочун Эмиров Валентина цIи лелаю цун хьамсарча Ахты яхача юртарча юкьерча дешара ишколо, Махачкалерча №4 йолча юкьерча ишколо, иштта Махачкала, Избербаш, Дербент шахьарий, Белиджи юрта урамаш да цун цIерах. Цун цIи я форда флота Министерствон цIхьан кеман оагIон тIа язъаь. 2020 шера, Даьхен Турпалхой Ди долаш, цун цIи елар Россес тIема сийлен шахьара - МагIалбика цIхьан урама.

Шийна даь дика довзаш долча къамо, дукхача шерашка дагалоаттаду денал долча турпалхочун карагIдаьннар. Цун цIерагIа МагIалбика цIхьан урама цIи ялар да, деррига гIалгIай къам сийдолча лаьзгий вола баркал оалаш хилар, воайла вошал дола къамаш кхы а чIоагIарла вIашка а озаш.

«Гергача истола» болх дIахобихьар, Даьхе бахьан бейнарий цIераш малхаяхара болча юкьарча болама, «Россес тохкама болам» яхача ГалгIайчен моттигерча даькъа кулгалхочо, «МагIалбик» яхача тохкама отряда кулгалхочо Дзайтанаькъан Беслана.

Из вера Илман кхетаче, йолча шийна уллув болх беш болча тохкамхошца. Цар шоашца ера шоаш тохкама болх дIахьош кораяь хинна тIема цIхьацца хIамаш, уж царна кораяьяр Тирка дукъ тIа, цига шоай синош Юдехкаш летаб советски салтий, моастагIчунна духьаль-этта МагIалбик лораеш.

Дзайтанаькъан Беслана дийцар, ГалгIайчен тохкамхоша баьча балхах, дукхагIча даькъе цо белгалдир «Кавказа йоага сигале» яха мехкашта юкьера проект кхоачашгIарах, из ше ва проект вIашагIьеллар а.

«Кавказа йоага сигале» яха

проект лаьрхIа я, 4-ча Фецарча эскара лётчикаш бицбергбоацаш, уж ба Кьилбаседа Кавказа сигале Сийлахь-боккха Даьймехка тIом латташ моастагIчох лораяьраш.

«МагIалбик йоаккхаш лаьттача тIем тIа, ГалгIайчен сигала моастагIчунца латаш, тIкъаь итт совгIа советски фецара кема чудайтар. Уж Юлийга моттигаш лохаш, дагалоаттама улгаш оттадеш, дагалоаттама-туристически никъ хьабеш, Фецарча 4-ча эскара лётчикех дола стендаш хьаделлаш, ишколашка из болх бу тха проекта доакъашхоша, царна юкье ГалгIайчен тохкамхой хинна Iац, цига даькъа лоацаш ба Россес кхыча мехкашка нах», - аьлар Дзайтанаькъан Беслана.

«Герга истол» дIахьош иштта даькъа лоацаш хилар ГалгIайчен архивист, мехктохкамхо, дукха гIалгIай къаман исторе балхаш даь вола Пазакханаькъан Берснакъ. Цо дийцар ше дукхача шерашка дIахьош болча балхах, цо тохкаш да МагIалбик лораеш дIабихьача тIема кьахаташ, кхыдараш.

Берснакъа дийцар «Гергача истола» доакъашхошта, шийна нийсденнача тамашийнача кьахатех, кхыча тешалех, уж вай мехка а иштта доазол арахьа а кордаь хиларах. Цо белгалдир, цу даькъ тIа бе беза болх кхы а дукха ба, цудухъа из лертгIа дIабыхьара паччахьалкхенгара новкъостал эшилга.

ИнгНИИ Илман балха кулгалхочун гIончас, исторически Илмай доктора Дзарананаькъан Зейнапа къамаьл дир «ГалгIайчен интеллигенци Сийлахь-боккха Даьймехка тIом лаьттача шерашка» яхача темах. Цу докладо хьагойтар лоархIаме даькъа мехка дийшача наха юкьеде-на хилар, цар чIоагIбора нах, цар хьаллоацар культуран Iадаташ, хало тIакхьаьча ханашка истори лорадар.

Керттера терко тIаяхийтар хьехархой, лорий, культуран, искусствон болхлой балха, тIема хьал дар аьнна ца Iеш, шоай кьахьаьгама декхараш цар дизза кхоачашдаьд. Интеллигенце дукхагIа бола болхлой, шоай массазара болх а бита тIем тIа ихаб е салташ-

та новкъостал деш хиннаб, моастагIа эшаве гIерташ.

Цига къамаьл деш хилар ИнгНИИ исторен даьккъа Илман болхло, ГалгIай паччахьалкхен Даьхен исторе кафедр кулгалхо Матенаькъан Тимур. Цо белгалдир Кавказ лораеш хиннача тIема исторе лоархIам мел ба.

Къаьстта гулбеннарий терко тIаэзар Матенаькъан Тимура исторически хиннар дувцача хана, дешаш нийса леладе дезара. Цо яхачох, уж нийса леладеш хиларо исторически лоархIаме моттиг дIалоац бакъдола хиннар тахкара даькъ тIа.

Илманхочо белгалдир, доагIача оалаш долча нийсача дешо, исторически моттигаш нийса лелае таро лу таханарча Илманхошта, иштта юкьарлонна. Из лоархIаме да, МагIалбик лораеш лаьттача тIемах дувцача хана.

Исторически дагалоаттам лорабар, из ма барра кхоллар - из Илман декхар хинна Iац, из хIара тохкамхочун, вай Даьхен исторически турпалхой оагIонаш лораеца бахархой декхар да, аьнна, белгалдир Матенаькъан Тимура.

«Герга истол» дIахьош къамаьл дир Халкъа Гуллама депутат Цхьорой Кьурейша; ГалгIайчен культуран министр гIончас Куртой Маккас; арахьарча бувзама, къаман политикан, зарбан, хоамий министра гIончас Пхьаранаькъан Асхьаба; цIихезача культуран болхлоцо Чередниченко Александра; Наьсарен политехнически колледжа кулгалхочун гIончас Пхьарчанаькъан Аьсета. Цар белгалдир, МагIалбик лораеш баьча тIем тIа советски бIухоша гойта денал, майрал. Кавказа мехкадаьттанна тIакхача гIерташ, моастагIчо тIабена низ юхате-хар цар, из даим дахаргда адамий дегашка.

Юххера а, чаккхе еш, ИнгНИИ кулгалхочо Оздой Жамбулата ше тешаш ва аьлар дIадихьача «Гергача истола» боккха пайда баларах, исторически дагалоаттам кхувш йоагIача тIехьенга кхачийтара, Даьхенцара безам лакха хилара, денал долаш из хьалкхейра ца хилча даргдоацар да из. Цо иштта белгалдир тIехьагIа цу тайпара «Герга

истолаш» кхы дукхагIа чулоацам болаш, массане даькъа лоацаш дIадихьача бакъахьа хургдолга, иштта цу кхетаченашка студенташ а дешархой а юкьебоахаш, царна шоай хьамсарча мехках лаьца дукхагIа довзийташ хила дезилга.

Лакха мах оттабир «Сердало» кепайоазон цIен проекташ, культуран-исторически оагIонаш чулоацаш, дIахьош хилара. Уж Сийлахь-боккха Даьймехка тIом лаьттача шерашка, къаьстта МагIалбик лораеш, шоай синош Юдийхкача бIухошта хетаяь; цар денал, майрал дувцаш, хьамсара мохк лорабеш лаьттача бIухой цIераш йиццаяра тIахьехаш хилар хьоахадир.

Вай даьша леладаь майрал, денал дола гIулакхаш дицде бокъо луц вайна. Вай вахар дувзаденна да царга гIолла, цар дIабихьача тIема наькъаца. «Сердало» яхача кепайоазон цIен болхлоша ший къаман мутIахьа хилар, денал долаш, нийсхон тIехьа волаш саг хьалкхевар лоархIаме долга хьалхадоккх шоай йоазошка гIолла. Циггара дIадодалу Даьхенцара безам совбалар, къаман яхь лелаяр. Исторе новкъостал ду ший къаман цIхьа даькъа долаш саг хьалкхеве, цо ший арIагIа кхетаду мохк лорабар, из дегIабоалабар лоархIамеча декхарех цаI долга.

«Гергача истола» чаккхе еш, иштта белгалдир ГалгIай Республикан кагирхошта цу тайпара истори довзийтар лоархIаме долга, цар Даьхенцара безам совбаккха безилга, вахара наькъ тIарча цар бехктокхама дешаш царна дIахьалхадокхаш хила дезилга.

Даьхен истори - из духьал къаман вахаре нийсденнар да. Из, дIаелла лард санна, чIоагIденна дIаэттад, вахаре-ра мах бараш цо хIаранена ший тайпара хьалхадокхаш а хьагойташ а да. ДIабахача вай даьй деналга гIолла Юмалуш боагIа кагирхой. Исторе хьагойт уж Даьхе бахьан долаш шоай синош Юдахка кийча хиннилга, дег чура шоай мохк безаш хилар мел эшаш да, культуран тIехьале лораяр ца хилча даргдоацар долга.

Баркал шоана, дика лораш!

Хьамсара «Сердалон» редакци! Шуга яздераш ба СоагІапчара Келиганаькъан дезал. Шун газета-га ГІолла доккха баркал ххайкаде ловра тхона вай дикача лорашта - «Леги Артис» яхача моттиге узист волча Даканаькъан Хаважа, онко-диспансера хирург-онколог волча Дудурганаькъан Бахьаудина. Дукхача лорашта тІаухаш; цІаьхха, ца-могаш хинна тхоай дай чакхбо-ахаш тхо лела дукха ха я, гетта-ра дог деха; дукхача лорашта фуд ха ца могаш хинна лазар гучадо-аккхаш; шоаш лакха говзал йола, шоай болх боагІача боараме, бех-токхаме дІахьош, унахоех дог лазаш; лораш болга хьахайтар цар. Цхьанне а аьтгув ца баьнна тха ла-зара бахьан гучадаьккхар цу шин лора!

Шоаш хьайица гІулакх дика шаьрдаь хиларал совгІа, унахош-ца кьахетаме, дог тедеш кьамаьл де ховш, деррига хІама боагІача боараме хьалхадоккхаш лораш ба уж. Иразе, могаш, маьрша болаш бахалба уж дуккхача шерашка! Шоаш лелабеча атта боацача балха тІа аьтгув лулба царна Сийдол-ча АллахІа, диканца бекхам болба царна шоаш Кхеллачо! ДІахойодача хана а, иштта наха нактаьбоалаш, наха лоархІаш, дІачакхбала ираз хилда цар!

Дика лор дукхача хІаман маьхе ва! Цхьаккха а хІаманца дусталург-дац, унахошта дикача лора тохаш дола култ, деш дола гІо. Иштта кІоарга шоай болх бовзаш, бел-галбоалаш хьабоагІача лорашта лакха терко лоаттае еза, аьнна, хет унахцІенон гІулакхех йолча Ми-нистертсвос; иштта бола лораш ба лорабеш, сий деш, цар кьахьегама доккха баркал оалаш, шоай гІулакх дІадахьа царна эшар лоаттадеш, мехка лелабе безараш.

Дала даькъалабаьрех хилба уж! Иразах дизза хилда цар вахара денош! Цар тха хьаьста дог АллахІа хьоасталда цар!

Келиганаькъан дезал,
СоагІапче.

ГІалгІайчен ИЗО музее, йийллача наІарий Ди дар

Коазой Мадина

Республикан исбахьален искусствон музее 5 сахьа-та дІахьош хилар йийл-лача наІарий Ди. Безам бараш, мах боацаш, цига баха йиш йолаш бар, царна гургбар Сийлахь-боккхача Даьймехка тІема Коталон 80 шу дузаш хилара хе-табаь гойтам, цул совгІа совгІата гойтама каталог а лора царна. Из арахийцай, ГІалгІай Республикан куль-туран Министертсвос хьал-лоацаш, экспонаташ лорает-чо.

Иштта цига хІанз болаш болча гойтамга хьажа а таро хургья наьха.

ДІа ма яхийта вай респу-бликан истори довзара йола шоай таро», - ххайкарал ду ГІалгІайчен бахархошка, хьаь-шашка исбахьален искусствон музее болхлоша.

ГІалгІай мехка, СВО бІухой хьаллоацаш, концерт хилар, «Котало вайгахьа хургья!» яхаш

Гаьгенаькъан Мартина

ГІалгІай Республикан хал-къа артиста Эсамарзанаькъан Іалаудина вІашагІделлар, Украине тІема операци дІахьош бола бІухой хьаллоа-цаш дола концерт, яхаш, дий-цар «Сердало» газетата цига дакъа лоацаш хиннараша.

«БІухощарча лерхІама, Наь-сарен кхален культуран цІагІа дІахьош долча концерте бий-хар лаьрххІача операце бІухой, цига бейнача бІухой, иштта таханарча денна цига шоай балха декхар дизза кхоачаш-дечар дезал. Цунна шоашкара дакъа юкьедихьар ГІалгІайчен Халкъа артисташа Малсага-наькъан Розас, Оздой Адама, «Магас» иллей, халхарий Пач-чахьалкхен фольклорни ан-самбло, иштта солиста-вокали-ста КІанташанаькъан Жабраи-ла, кхыбараша. Берригача куль-туран болхлоша дІахьош хин-нача вІашагІкхетара маІан цаІ дар - ЛаьрххІача операце хІара бІухочунна баркал алар», - йоах хоамо.

Юххера а, кхален депутатий кхела кулгалхочо Эккажанаь-къан Идриса даькъалабийцар Коталон 80 шу дizarца берри-

гаш а.

«Россе тІема гІулакха вете-раний» юкьарлон кулгалхочо Иленаькъан Беслана баркал

аьлар артисташта, дипломаш, майдилгаш, сийлен грамоташ елар царна.

Наьсарерча студенташа «Иштта хиннад из» яха тІемах бола гойтам кийчбир

Гаьгенаькъан Мартина

Майтсела бетта 9-гІа Ди долаш, «Хьалхарчар болам» яхача Іарпенаькъан Ю. цІерагІча ГІалгІай политехнически кол-леджа хьинар дараша «Иштта хиннад из» яха театраль-ни гойтам кийчбир. Из хоам

«Сердало» газетата бир мехка цу даькъерча бувзамех волча болхлочо.

«Кагийча наха цу тайпара шоай граждански дог-уйла хьа-гойтар, иштта дийцар дошоча алапашца цІераш дІаязьяьча турпалхоех. Дагалоаттама, Сий-

лен Мемориала даькъ тІа керда-ьяьхар тІема ханашкара хІамаш гойташ йола моттигаш, сал-тий массазара вахар. Шоай мел йола актёрий говзал юкьейо-алаяь, дешархоша гойтар хал-къа безам, салтий денал», - йоах хоамо.

«Баркал оал цу юкье дакъа

лоацаш мел хиннарашта, иштта тІема истори цар лорадарах. Цу тайпара кхетаченаш дІахьош хиларо кхувш йоагІача вай тІехьенна мехкацара безам со-вбоаккх. Коталон Денца!» - аьлар «Хьалхарчар болам» яхача ГІалгІайчен даькъа кулгалхочо Албохчанаькъан Маринас.

Лакхара боарам

Республикерча журналисташца лоархIамедарех дийцар RT Медиаишколо

Гаьгенаькъан Мартина

Дешара программаша, семина-
раша, лекцеша боккха пайда бу
цар доакъашхошта. ЛаьрхIаца
хIаманцара никъ нийса,
боагIаца боараме дIахьош
хилча, дикка гаьнавала йиш я,
хьинаре къахьегаш. Къаьста из
никъ лелабеш я тайп-тайпарча
меттаех йолча халкъашта юкъ-
ерча телеканала хоамий, до-
кументальни RT программех
йола шин денах латта Меди-
аишкол. Магасе дIабихьар цо
ший болх. Симоньян Марга-
ритай «Краснодара» хьакхел-
лар бIарчча хоамий импери
я. Тахан RT эрсий, ингалсий,
Iарбий, испански, француз-
ски, немций, сербски метташ-
ца болх дIахьош я, ворхI сайт
йолаш.

Цу оагIонцарча балха гов-
занча йолча Книшенко Софи-
яс-Марияс белгалдечох, цу сес-
сен юкъе чубоагIар боккха,
лоархIаме, дукха хIама довзий-
таш болх ба. Проекта географес
чулоац 36 шахьар. РФ доазон тIа
болх дIаболабир цо укх шерар-
ча саькура бетта. Белоруссерча
бахархоша Минске дIабихьача
балхо СНГ мехкашта йоагIаш
йола терко яйтар. Магасе из кхе-
таче хьаеллаш Миннаца хьалха-
латтача Мизенаькъан Руслана
белгалдир. Россера хьал метта-
оттадара болх хьаллоацаш дукха
мехкаш долга. Иштта цо тер-
калдир, вай цадезараш мехка-
ра машар бохабе гIертилга, цу-
дхьа массахана дешаш, шоай
хIама тоадеш, пайда бергбараш
довзаш хила дезилга.

ХIара къаман юкъе ба шоай
гIулакх лакхача лоархIамца ле-
ладарах белгалбаьнна къа-
хьегамхой, хIаьта вай мехка
цу оагIонца белгалгьяьнна я
RT паччахьалкхен моттигаш-
ца болх дIахьош йола Мизе-
наькъан Лида. Ше къахьегарал
совгIа, шийна гонахьа а иштта
йола тоаба вIашагIьеллай цо. ТВ
оагIонца мел дола лоархIаме наь-
къаш шаьрдеш, лакхача моттиге
кхаьчай из тахан, дукха проек-
таш йоаржяьй. Москверча Ло-
моносов М. цIерах йолча универ-
ситете журналистика йомаеш
дийшачул тIехьагIа, йолаелар
дикка къахьега.

Продюсераш тахан массехк
оагIонца бекъ. Цьхабараша сю-
жеташ хьаххолл, хIаьта вокхар
хоамий передачаш ю, хоамаца-

ра программаш вIашагIйохк.
RT оагIонца доккхий декхараш
тIалатташ я вай мехкахо. Пор-
та-ле политикан лаьрхIа ший мот-
тиг хиларах, бехктокхам массех-
каза лакхагIа хул. «Массайолча
федеральни каналашка йиц по-
литикашта терко, боагIаца бо-
араме цу гIулакха хам цабов-
зар хила мег из, хIана аьлча цар
новкъосталца хьаделла йиш я
дукха пайдане наькъаш. Россе
лаьрхIар да оаха хьалхатеттар»,-
белгалдир Мизенаькъан Лидас.
Цун дика хов болх боагIаца
боараме чакхбаккха, моллагIа
болча хоамаца болх бе, хьалха-
ле дIаяхьа. «ХIама хьагойтара
оагIув хьаййаца, керттера йола
моттиг лахар да сона тIера дек-
хар.

Масала, хьаэц вай «Лоаме
дIадихьа латар», массане хьал-
лоацаш кхетаче хилар цох»,-
дийцар цо. Вай мехка дIахьош
хиннача лекцеца цо белгал-
дир, моттигерча хоамага Аф-
рике, Гибухерча Америке хьо-
жаргбоацилга, бакъда вай мех-
карча хоамий ленташка эггара
хьалхарча мугIаре оттабе йиш
я из. Укхаза лоархIаме да жур-
налиста ший болх дика хар, фе-
деральни оагIонцарча СМИ був-
зам лелабар. Лидас кулгал деш
болча продюсераша министр-
ствошца бувзам лелабу, хIаьта
цу хIамо дикка аттачахьа доаккх
из гIулакх. Лидас белгалдечох,
цхьа лоархIаме хоам дIаязбеш
хилча; мичахьа, малагIаца тай-
пара из болх дIахьоргба шаьра
ховш, кхетадеш хила веза. «RT
оагIонцара лерхIамедараш хьал-
лаца гIерт со. Иштта хилча, зар-
бан болх лелабераш а тха телека-
налаца бувзам лелабе ловш хург-
ба массахана»,-теркалдир цо.

Журналисташца къамаьл
деш, малагIа тайпара наькъаш
тешшаме дIачакхдаха аьттув
ба дийцар цо. СНГ мехкашка-
ра хьал теркалдеш дIаболабир
цо ший лоархIаме болх. Прези-
дента Администраце дийцар
цо шийна хетачох, лаьрхIахьох.
ТIехьа тIайоагIаца хана опера-
тораш, кхыбола болхлой юкъе-
лоацаш, дIаболабир цар из болх.
«Цьханкхетарера болх ший тай-
пара дIаболалуш бар, бакъ-
да сона ловра цхьа хоза исто-
ри хьаххолла. Духьала нийс-
лураш юстардоахаш, ший болх
дIабахьа йомаелар тоаба», - да-
гаух продюсера. ДукхагIа мел
болча наха юхьанца зувр хоам
бац, хьагуш дола сурт да. Вахара

оагIонашка а, ТВ а иштта латт из
гIулакх. RT болх вIашагIболлар
вай мехкахоцоа тIалатт, опе-
раторашцара болх дIахьор цу
оагIонцара кулгалхо Силяев Вик-
тор ва. ГIалгIай наха лаьрхIа
кердадараш юкъедеоахаш болх
дIакхухь цо. ХIама дIаяздеш
лоархIамедараш - фокусировка,
ракурс, фокус, диагональ яхараш
доаржадеш дIайолаелар кхета-
че. Царех хIарадар йоккха терко
еш дIадахьа дезаш да. МоллагIа
хIама хоза, боагIаца боараме
хьатIадоаккхалургдолаш; сур-
танчо, операторо дIоахалца, шо-
ралца ийс даькъа декъ сурт. Сона
дика хов, газете болх беча жур-
налисташта хьалхашка сурташ
хьатIадоахаш малагIа тайпа ха-
лонаш нийслу. Эзарашкара мил-
лионага кхоачаш лакха терко е
езаш моттигаш я цига, пикселаш
оалаш». Лакха начIал долча сур-
танчашта 1,50 секунда сабар дар
сов лаьгIа хул сурт доаккхаш,
бакъда хIама дIаяздеша тоьаш да
из. ТIехьагIа хьо хьажа эттача, 1,
1000 сек. даьккха сурт 1,50 ло-
ацаш даьккхачул толашагIа хул,
бакъда дуккхаз хьаувтгадеш
хьежача, хьалхардар цхьа хеда-
луш хургда»,- белгалду спикера.

RT телеканала Медиаишколо
моттигерча зарбан болх лелабе-
рашца бувзам лоаттабу. Ruptly
видеоагенства редактор йола
Акатова Мария йовзар лоархIаме
дар царна. Теркалде деза йийий
вахарера цхьацц хIамаш... 2019-
ча шера дIаболабаьб цо ший ви-
деоагенствера болх, эрсий сайта
редактор йолаш, бакъда йоккха
юкъ ялалехь вахара оагIоношка
дIатIайоал из. Цу юкъа TikTok,
Ruptly в «Дзене» яхача каналаш-
кара болх дикка боаржабе, гет-
тара дукха хьатIаязбеннараш
болаш дIабахьа аьттув баьннаб
цун. Кхьча мехкий оагIонаш
дIакъайлача, ВКонтакте канала
болх дIахьош ший говзал юкъей-
оакх цо. Зарбан болх лелабераш-
та ха дезараш малагIа хIамаш
да? Дикка уйла йича, деррига
а чIоагIа атта, шаьра дIадодаш
да. Эггара хьалхарча юхьан-
ца, хIара дийнахьа кердадараш
йочуувтгаде деза, наха из гIулакх

клордадергдоацаш, дийнахьа
4-ел дукхагIа ца хилча дикагIа
да. Иштта ханага хьежжа дIаваха
веза, болх хьаллоацаш. Вахара
оагIонашкара бокъонаш лораяр
а лоархIаме да. Цьбаккха пайда
бергбац къамашта юкъера барт
бохабе гIерташ, наьха сий лохде
гIерташ леладеша хIамаша. Из
кхетаде деза!

Россе, иштта вай мехка-
ра бахархошта дика вовзаш,
вувцаш хеза ва ГIазданаькъан
Мурад яха тIема корреспон-
дент. Афганистане, Донбассе,
Ираке, Сире болх дIахьош цо
ьяха сюжеташ яйнай RT кана-
лага гIюлла. Мурад цIихеза, ха-
лонех ца кхераш саг ва. Алеппо
(Шаьме) цо яккхача сюже-
таш эггара толашагIа вола хоа-
мий репортёр аьнна белгалвир
из, New York Festivals къамашта
юкъерча телевизионни яхьашка.
Шу хьалха хиннача хоржамашка
РФ Президента Путин Владими-
ра тешаме гIонча хилара моттиг
дIалаьцар цо. ЦIихезача военко-
раца вIашагIкхетар лоархIаме
дар Магасерча Медиаишкола до-
акъашхошта. ПаргIатача мотти-
ге болх беш вагIарал лакхагIа от-
тадир цо, тIема аренашка лелар.

«Мишта бусаргбар ца леш,
яхаш, уйла е езаш хиннаб вай
даьй. Илманга диллача а, масса-
хана низ тIалоаттабаьча къамий
лерхIамаш кхьча тайпара хул.
Цу овла тIара хьадоагIаш да вай,
бIарчча тоабашта къоасталург-
доацар къоастаде уйла дIакхоач
вай цхьайолча хана. ДукхагIа
мел вах кхетаде ваьннав со,
иштта бола нах дикка гаьнабо-
ал»,- дийцар журналиста. Мех-
карча СМИ къамаьл деш, Му-
рада дийцар Россе военко-
раш хила безам бараш йомабеш
йолча кIира латтача програм-
мах. Журналиста хьех герзах ло-
равалара гIулакх, ший дегI ло-
радеш болх дIабахьар. Иштта
йомабеннача военкорашта ховш
хул тIема аренашка мишта лела
беза, гонахьарча сага чов хилча
мишта гIо де деза. «Герз мел
лелхача хана, Далла хоастам бу
Iа хье дийна висарах. Хьай къа-
ман, мехка кхы а дуккха дикаш

де дог ма доагIий хьа. Хьо мас-
сазара журналист ва аргдараш
дукха хул, бакъда со эггара хьал-
ха «гIалгIа» ва»,- дийцар цо.

МоллагIа хIама нийсделча эг-
гара хьалхарчарца хул Мурад.
«ДIаде новкъостал доацаш, саг
Iазапе волга гуш хилар чIоагIа
хала, Iоткъаме хIама да»,- дий-
цар цо. Бокъонашка диллача,
тIема аренашка гIо де отта йиш
яц журналиста, моастагIаша
дакъа лацар лоархI цох. Бакъ-
да иштта хьовза везаш моттиг
хилар цун вахаре Шаьме тIом
латташ, никъ дIакъовларах
маьрша нах чIоагIа халача хьале
эттача хана. «БIарчча цхьан
шераи ах шераи нах моцал ловш
бах; 11, 12 шу даьннараш 19 кий-
лага кхоачаш мара бац яхача
дешах теша хала да тахан. Цу
тайпара хIама бIаргарор чIоагIа
Iоткъаме да дегIа. Мала хургвар
сох, аз царна сайна могаш дола
гIо ца дича?!. ЙIайхача кабине-
ташка багIарашка дайта шоай
безам бар, аз сай дегIо хьахье-
хар дергда кIалбисача наха, аьт-
тув дIакхоачача хана», - дий-
цар Мурада. ТIом латтача аре-
нашка дакъа лоацараш мас-
сехк саг мара хилац; оператор,
цун гIонча, военкор. ТIехьашка
хьагуш цхьаккха гIишло, тур-
баш, наькъаш, тока саьргаш до-
ацаш; бIарчча йоккхийча топий
оарц мишта дIахьокхаргда
уйла е езаш, ший мел йола гов-
зал сомаьккха езаш хул воен-
кор; шоллагIа, эггара дукхагIа
йола ха - кхо минот; кхоалагIа
- цхьаккха кхоачамбоацараш
хургдоацаш дIадахьа деза из
гIулакх. ТIехьагIа, цхьа ха яьлча
мара кхетадац Iа, кхьча тайпа-
ра хьатIадаккха йиш хиннил-
га, ма дарра аьлча, начIал хана
йIоахалца лакхлу, яхаш, дийцар
Мурада.

RT болхлоша лоархIаме дакъа
дIалаьцад са гIулакхе. Газета
корреспондент хиларга хьеж-
жа, журналистий дуне кIезига
кхьча тайпара бIаргадайра ста-
тьяй автора. Медиаишкол вай
мехка дикка аьттув луш я, цунга
хьежжа, хьежаргда-кх вай RT
тоаба цIаькха а юхаярга.

12 ВАЙ ОАМАЛАШ

Вай заман Отеллош

Кхалсагах дегабуам бар

Гарчакханаыкъан Сали

Кхалсаги маӀа саги цхъана даха аьнна кхелла да. Из, вайна ма харра, ер дуне Юдиллача денз, хьалхарча маӀаца сагагара Адамгареи хьалхарча кхалсагагара Хъавайгареи хьадоагӀаш да. Амма массаболача наьха вахар цхъатарра хилац. ЦаӀ ший сесаг, наха юкье ара ца йоалаш, коа-карта лийлача бакъахьа хеташ хул, вож цун хозал наха цагойтар духьа, цунна чьаьтар тӀакхолла гӀерт, кхоалагӀвар из балха ахар дезаш вац, хӀаьта цхьаькха берадар санна цун кулг лаьца лела ловш хул. Кхы а хила тарлу уж-м. Нах тайп-тайпара бале а, бахъанаш цаӀаш да.

Кхалсагах дегабуам бар, эрсий меттала аьлча ревность я из. Хетаргахьа, цу тайпара нах иштта оамал йолаш кхеллаб, лаьтта кхоллача хана, массадолча хӀамах дегабуаме болаш. Цхьайолча хана, цу тайпарча сага хьаду вӀалла де цадезар. Дага ма доагӀий вайна Отеллос даьр, дегабуам барах Дездемона юв цо. Из мишта юв Шекспира ше белггала яздаьдац, йоах, бакъда трагеди эрсий меттала яккхача Лозинске садикъа йийнай яздаьд, Пастернака – шалта Ӏетта. ХӀаьта из сенах еннай бокьонца лора мара гучадоак-кхаргдацар, йоах, литературни критикаша, къамаргаш Ӏайдаяле а, из яллал чӀоагӀа Ӏайда хиннаяц. Вай заман а болаш ба ший Отеллош. Моароша истий буташ, цул а кхерамегӀа уж боабеш моттигаш нийсьеннай вай къаман юкье. Уж, тайпан цӀераш йоахаш, бувца лац сона; хӀана аьлча цар гаргарча наха аргӀанара чов хургьа цох.

Мишта хьахулаш ба кхалсагах бола дегабуам? Цу гӀулакхах Ӏилмо фу йоах дувцаргдац аз, алхха сайна хетар мара. Эггара хьалха из дегабуам хьахул, маӀаца сага шийна нийса йола кхалсаг цахаржарах а цайоалаярах а. Нагахьа санна из кхалсаг геттара хоза яле, хьайоалаяьр моллагӀча цхъан хӀаманца цул эшашагӀа вале куца е сибата, тӀаккха цу маьра дагахьа шеко кхоллалу. Цунна мотт шийл тӀехвар Ӏаргавайча, сесага ший га дохкагда аьле. Цу тайпара уйла кер чу йосса саг, маӀаца сагах санна шийх бӀубенна воацилга да. Кхалсаг укхаза цхъанна хӀаманна бехке еце а, из елаелча, кхыча сагага безаме йистхилча, дегабуам бе волалу из. Чувенача хьаьшанца, ара кхийттача сагаца борз санна хьажь-

юкье шод боаллаш хила йиш мичай цун, тӀаккха-м нах геттара акхача сагах санна дӀакъехкарг ма бий цунах. Кхалсага Дала диллад Имержа хилар, безаме йистхилар, нахаца машаре хилар. ХӀаьта цхьаболача маӀаца наха из харцахьа кхетаду. Цудухьа цӀаькха а белгалдоаккх аз, цу тайпара моттиг нийслургӀоацаш, маӀаца сага шийна нийсаяр йоалае еза, е эшашагӀяр е тӀехъяр ца йоалаеш, цо дикка гӀо дергда сесагах дегабуам ца бе, дезала юкье барт хилийта.

ШоллагӀйола маӀаца сага дег чу дегабуаме бӀы болла моттиг я, сесаг хьаким хилар, мар – мугӀарера болхло, сесага алапи дукхагӀа, маьрадар кӀезигагӀа хилар. Хьаким йолча кхалсага вахар мугӀарерча кхалнаьхадар санна хилац. Цун цкъаза балха га езаш хул, салоӀаца деношка къахьег араяла езаш хул, Ӏуйран дӀааха езаш а нийслу, командировке йохийт, шофёра машинаца балха дӀакхувл, чукхувл. Дегабуамерча сагӀа уж хӀамах тоьаш да, сесагах бола цатешам кхебе. Цу тӀара дӀадолалу цхьацца дола халахетараш, Ӏоттараш, яппараш, юххера дезал бох. Деррига а фу бахъан да – сесага болхи дегабуаме мари вӀаший тарлуш цахилар. Берригача хьакимий моарой иштта ба аьлча, со чӀоагӀа гӀалатваргвар, хӀана аьлча цхьабола къонахий ба эшшача моттиге исташта гӀо деш, цар балха гӀулакха шоай ха йоаеш, оагӀув хьаллоацаш. Цу тайпарча наьха дезал иман долаш, барт а цхьоагӀо а йолаш хул. Сесага ший вахар, маьра ший вахар хилац цу тайпарча дезале. Цар вахар юкьара да. Из ца хилча цох дезал а хургбацар. Цу тайпара цхьа моттиг дагайох сона, бокьонца вай мехка хинна.

Дуккха нах хьегаш, хоза мар-сесаг дар уж. Шаккха цхъан къамах а, дийша а, балхаш тӀа болаш а бар. Цкъаза гӀалатбоалаш хул е мар е сесаг, нийслу шаккхе цхъатарра гӀалатбоалаш а. Цар даь гӀалат малагӀа хиннад аьлча, хьаким йола кхыча къаман кхалсаг шоай цӀагӀа яха чуйитар. Из цхьа гӀалат да. ШоллагӀа гӀалат, мар цунца цӀагӀа вита, сесаг курорте салаӀа яхар. Из цӀаьле, вокхо ший цӀагӀа яха кхалсаг маьре хьайоалаяьй. Укхаза шаккха оагӀув бехке йолаш нийсденнадар из. Цхъана дӀабаха безар курорте, тӀаккха из нийслургдацар.

Цкъаза нийслу, маьре яханза йолча йола цхъатарра шин е кхаь зӀамигача сагага догдаохаш. Из фуд? Кхетаде

хала дац цу тайпарча йийи дагардар. Цу кхаьннех дикагӀчунга маьре яха лерхӀ цо бухсоцаш. Из маьре йигар-м гӀадгӀоргва, цох ираз хеташ. Вокхар фу де деза? Укхаза гӀулакх къовсам тӀа дала тарлу. Шоана довз аьнна хет сона дуненна цӀихеза дола Том Джонса дӀаоала «Дилайла» яха илли. Цо яхачох, гӀулакх урсаш тӀа доал, царех цаӀ вув. Вай Дала лорадолда цу тайпара баккха безача безамах! Йола шийна дукхагӀа везавеннар харжа веза, кхаьннеца ловзар ца леладеш, безам пӀелга тӀа ца боахаш. Нагахьа санна цу тайпара ловзараш леладеш кхалсаг хуле, из маьре яхача а дукха тешаме яц... Цо дӀахо а лелабергба из никъ. ЦаӀ дикача балха тӀа ва, цунгара ахча дож цунна. Вож гӀишлош еш ва, цигара фусам яккха йиш я. КхоалагӀвар заправке ва, цига мах боацаш бензин е газ чуйотта йиш я. Кхыча дешашца аьлча, кавалераш хул цун бе-беча даржашка багӀаш. Цу кхалсагах санна со цецвоалаш ба цунга догдаохаш лела маӀа нах а, уж къонахий ба-м цхьаккха тайпара оалалуц сона. Цу хьакъехьа геттара дика аьннад селий поэта Гамзатов Расула:

«...ХӀаранех цо кхокхилг оале,

ХӀара юбкаш цун са доалле,

Къонах вий из тӀаккха?!»

Вай заман чухьа кхалсагах дегабуам беш йола моттигаш дукха нийслу. Укхаза цун бахъан а хиле дӀаовтт вай хана чухьа кхолладенна тайпа-тайпара технически гӀирсах: автомобиль, компьютер, интернет, телефон. Из аз хозахета яхаш дац. Цхьацца болча наха лоархӀ кхалсаг машина тӀа ягӀар, ше из лоаллаш хилар дика дац, аьле. Дегабуам бераш а нийслу. Укхаза хьоахад де доагӀа, кхалнах а тайп-тайпара хилар. ГӀагӀаша оалаш ма хиллара, цхьайола кхалсаг, бӀена юкьейоде а, шийх гӀалат доаккхийтаргдоацаш хул. Машин эшаш,

из ца хилча хала лела безаш дукха кхалнах ба. Масала, тӀа мар воацаш, массехк зӀамига бер долаш йолча кхалсага чӀоагӀа аьттув болаш да, ше из лалла ховш хилар. Каст-каста ца нийс-лойя а, автобуса чу хулача моттигех я къона кхалсаг, шиь-кхоь бер шийца долаш, цу тӀа хьалтӀайоалаш. Царех цаӀ ишколе дига деза, вожаш - берий беша, ше а я балха яха езаш. Уж гӀулакхаш даь ялалехь, из дикка тӀехьаюсаргья балха.

Цудухьа машина ко лаьца йодача кхалсагах гӀийбаташ дар, дегабуам бар дика дац, аьнна, хет сона. Цох во уйла хила а мегаргьяц цхьаккха тайпа. Амма берригаш а из машин нийса хехкаш ба-м оалалургдац сона. Хила тарлу, из ца боагӀаца новкъа хехкараш а, хӀаьта а дукхагӀа болча кхалнахах во уйла хила мегаргьяц. Цхъан телепередаче дийцар, кхалсаг машинаца лелар во могадеш дола къамаьл. Цига дийцачох, кхалсаг маьре яхале дас е вошас лелае еза. Из нийса да, цунца цхьаккха харцахьа хӀама дац. Иштта лела а бу уж-м. ХӀара дийнахьа сона гу дас е вошас Магасе хьалкхувлаш бола балха а деша а багӀа мехкарий. Моароша хьалкхувл шоай истий. ХӀаьта а цаӀ дицде мегаргдац вай, адам чӀоагӀа дийбад вай заман чухьа, кхалнах дукха ба. Царна юкье нийслу тӀа моарой боацаш (тайп-тайпарча бахъанех) бола кхалнах. Шоай вахара хало аттача яккха, машинаш тӀа ховш царех цхьабараш. Царех баккха бехк а бац.

Дикка дегабуам кхоллаш хӀама я интернет. Цхъан кхалсага дийцар сона, ший воӀа саг хӀана йитай. Цо яхачох, мар балха ма вах-хинге, интернета чура хьайоалаш хиннаяц из кхалсаг, одноклассникашца, кхыча бувзамашка йолаш, бӀарчча ди дӀахьош хиннад цо. Мара деча хьехарах лерг кхеташ а хиннаяц. Цу тӀагӀолла эгӀам а этта, бехаь

къона дезал. ХӀанз дукха нийслу ишколе телефон кхухьаш, урокаш йолаш а йоацаш а цу чу чухьежа кӀаьнкаш, йийгаш. Лакхе вай йийцача кхалсага новкъа уж нийслургбац оалил-га дац, тӀаккха вахар юхамачахьа дала тарлу. Вешта аьлча, маьре яха кхалсаг, ца боагӀаца боараме интернет-а чу ягӀаро а дегабуам, ца йоагӀа уйлаш кхолл маьра а маьрцӀай а дегашка. Цудухьа ший несий гӀулакх леладеш, маьра хьехар тӀа а нийсача наькъ тӀа а йолаш, дӀаяха еза из. Къаьстта новкъа хул цу тайпара бахъанаш этта, бераш дола дезал бохаш хилча.

Иштта дикка Ӏаткъаш да цхьаболача кхалнаьха вахара телефонаш лелаеш хилар. Вай заман чухьа из йоацаш саг хуле тамаш я. Бакъда сона кхоачам болаш я, гургал дӀатоха а хьатехар хьаэца а телефон хилча. Цу тайпара телефон йоацаш бахар вай къаман а советски союза кхыча къамий а дукхагӀа бола нах. ХӀанзара телефонаш эша а ца эша а хӀамаш шоашца дукха долаш я. Хьаькьал долча кхалсага хьаькьалца лелаергья из. Вай заман чухьа моллагӀча кхалсага а маӀаца сага а эшаш хӀама я телефон, из ца хилча дуккха халонаш нийслу вахаре. Цкъаза телефон лелаеча кхалсагах а дегабуам беш нийслу цхьаболаца дезалашка. Масала, сона дагадоагӀа вахаре укх тайпара моттиг нийсьенна. Дукха ха йоацаш маьре яха кхалсаг, ший балха тӀа а йолаш, телефон а лелаеш, даьцаньнаца бувзам а лоаттабеш хиннай. Цох дегабуам баьча маьрцӀаьша цунгара телефон дӀаяьккхай, гаргарча нахага а тохаргӀоацаш. МассагӀа гӀулакх хул телефон эшаш, из тоха езаш: балха, лорашка, кхоачарча нахага, иштта кхы дӀахо а. Духхавл телефон лелаю аьнна дегабуам беш бола нах, таханарча заманга ладийгӀаца, нийса бац, аьнна, хет сона. Вайцигарча автобуса чу, кхыметтел десткъа шу даьнна йоккха саг го йиш я, телефонаца къамаьл деш ягӀаш. Со ала гӀертар да, пайдана доацача гӀулакхашта тӀагӀолла дегабуамаш де мегаргдац.

Дегабуамий бахъанашта юкье да цхьаькха а. Из каст-каста хьоахадеш, цох лаьца тайп-тайпара уйлаш йолаш а хул нах. Из дувзаденна да, маьре яхача кхалсага даьцӀа яха бийсаш яха бокъо я е яц яхача дешаца.

- Нагахьа санна даьцӀа гаьна ца дахе, кхалсаг цӀаяха, ший цӀагӀа бийса йоаккхаш хила еза, бераш

дале къаьстта а, – оал цхъанне.

- Кхыча мехка даха да-нана долча яхалле, бӀаьхникъ юкьебоалле, бийса яьккхача хӀама дац, – оал шоллагӀчо.

- Арахъа бийса йоаккхаш хила мегаргъяц кхалсаг, из ший тхов кӀалха хила еза, цо чӀоагӀбу дезала барт а цхьоагӀло а, – оал кхоалагӀчо.

Царех хӀаравар ше-ший тайпара бакъ ва. Хозахета арахъа бийсаш йоахаш ягӀа бокъо яц дезал болча кхалсага. ХӀанзарча заман чухъа республикерча цхъан миӀингера вокх миӀинге кхоачаву цхъан-шин сахъта. Амма бийса яккханза яргӀйоацаш моттиг нийслой, из ше да. ХӀаьта а дезал бола кхалсаг цу кӀалхарча наха цӀаяха мукъаялийта еза, мел доккха гӀулакх этадале а. Масала, веший саг йоагӀа. БӀарчча дийнахъа гӀулакхага хьежача; эцар, кийчде дезар кийчадъ яьлча, бус цӀаяхийта еза дезал бола кхалсаг. Сецца юхайоагӀаргӀолаш, гӀулакх дӀахо а кхоачаш-дергдолаш. Тоьаргда сарралца денош доахаш хилча. Кхыметтел, цхъаннега а ма доагӀалда из, таьзет хилча, цӀагӀа унахо хилча, коарча наха дезала нана бус цӀайохийташ дайнад сона, кхоана юхайоагӀаргӀа хьо, аьле. Коа юкье латташ доалахъара машин хилча мухха а. Цига Гийнаяр аьнна цо елхар е сагото яр мара де хӀама дац. Ший дезала юкье, ший цӀагӀа хуле, цо из сагото а аттагӀа ловргъя, ший цӀенна доал а дергда. Фусам-наьна бӀарг боацаш дисача цӀен хӀама эшашуш санна хет сона. Цудухъа маьре йолча кхалсага, гӀакхоачача дале, бийса ший цӀагӀа яккха еза.

Сосаркъанаькъан Аьсета язъяьча цхъан пьеса тӀа аьннад, кхалсаг ца вовза-ча маӀаца сага машина тӀа хувшар хъарама да, цудухъа кхалнаьха такси хъайийхай аз. Нагахъа санна сесаг таксе тӀа хайча дегабуам беш маӀа нах бале, хӀанз йолаш я кхалнаьха такси а. Магасе цхъаннахъа дийшар аз «Кхалнаьха такси» аьнна даь йоазув. Бакъда берригача кхалнаха тоьал уж такеш хургий-м хац сона вайцига.

Цкъаза кхалсага кхо-стаеш хул вӀалла сага да-гайоаца оамал, кхера мо чӀоагӀаца къонахчо а дегабуам бергболаш. Цхъан хьехархочо оалаш хезар сона, из кхалсаг-м мар воллаше кхычахъа маьре яха хиннай. Нагахъа санна эздийча, са-барерча, нийсача наькъ тӀа волаш хъавоагӀаца марӀа цу кхалсага футтаренаш йойя, из цунца яха безам боацаш хилар мара кхы хӀама дац.

Шоана фу хет цох? Язде тхога цу хьакъехъа шоашта хетар, нийсадар, дича бакъахъа дар.

ГӀалгӀайчен студенташта дийцар, ВИЧ-лазарах мишта лоравала веза

Йовлой Ясмина

ГӀалгӀайчен Наьсаре ЧПОУ «Дукхача дешара оагӀоний профессионални колледже» болам дӀабихъар ВИЧ-лазарах, СПИ-Дах бола хоам дукхагӀа ховргболаш, цох лоралурболаш дола хьал хьалхадоаккхаш, яхаш, дийцар «Сердало» газетага цу моттиге.

Из кхетаче вӀашагӀеллаяр ГӀалгӀай республикан Юкъярлон палато, колледжа администра-це хьал а лоацаш, ВИЧ-инфекци, СПИД оала лазараш дикагӀа до-взийтара. Укхаза дийцар царна дарба дара керттера хьалаш, хӀара денна вахаре цӀено лелае езарах, вирусаш дӀа-юха лургдо-ацаш.

«Эггара аттагӀа цу лазарех лоравалара бола никъ ба - де-зала юкьера гӀулакхаш цӀена

хилар, шийца вахаш волча сага мутӀахъа хилар, наркотикаш ца-лелаяр», - аьлар СПИД оалача, кхыча лазарашца къовсам лела-

бара йолча Республикански цен-тра керттерча лора Бекмарзанаь-къан Луизас.

Кхетаче дӀайихъар, пайда а

эцаш: студенташ цу деша терко-тӀаяхийтар, къамаьл деш, геттара-чуийнна ладувгӀаш бар уж, иштта-шоай хаттараш а делар цар.

Внимание: газопровод!

По землям Назрановского, Малгобекско-го, Сунженского районов и г. Карабулак РИ проложены магистральные газопроводы и газопроводы-отводы с параллельными ка-бельными линиями связи, обслуживаемые Моздокским ЛПУМГ ООО «Газпром транс-газ Ставрополь». Ось газопроводов на всем протяжении обозначена километровыми знаками, а пересечения газопроводов с ав-томобильными дорогами и водными пре-градами - километровыми знаками и зна-ками «Осторожно - газопровод», «Останов-ка запрещена».

Для обеспечения безопасной эксплуата-ции и транспортировки газа предусмотре-ны зоны минимальных расстояний соглас-но СНиП 2.05.06-85* до 350 метров в за-висимости от диаметра трубы и охранные зоны шириной 25 метров в каждую сторону от оси газопровода согласно правилам ох-раны магистральных газопроводов. Вдоль подводной части газопровода охранный зона устанавливается в виде участка водно-го пространства от водной поверхности до дна, заключенного между параллельными плоскостями, отстоящими от оси газопро-вода на 100 метров с каждой стороны.

В охранной зоне магистральных газо-проводов категорически запрещается про-изводить всякого рода действия, могущие нарушить нормальную эксплуатацию тру-бопроводов либо привести к их поврежде-нию, в частности:

- перемещать, засыпать и ломать опозна-вательные знаки, проводить земляные ра-боты;
- открывать люки и двери ограждений узлов линейной арматуры, станций ка-тодной и дренажной защиты, линейных и смотровых колодцев и других линейных устройств;
- разрушать берегоукрепительные соору-жения, земляные и иные сооружения, пре-дохраняющие газопровод от разрушения; устраивать всякого рода свалки, выливать растворы кислот, солей и щелочей; произ-водить дноуглубительные и земляные ра-боты;
- разводить огонь и размещать какие-ли-бо открытые или закрытые источники огня;

- проводить работы с использованием ударно-импульсных устройств и вспомога-тельных механизмов, сбрасывать грузы;
- огораживать и перегораживать охранные зоны.

В зоне минимальных расстояний катего-рически запрещается:

- возводить какие-либо постройки, раз-мещать стоянки, гаражи, коллективные сады с садовыми домиками, дачные посел-ки, жилые здания, отдельные промышлен-ные сельскохозяйственные предприятия, тепличные комбинаты и хозяйства, птице-фабрики, молокозаводы, карьеры, разработ-ки полезных ископаемых;
- сооружать проезды и переезды через трассу газопроводов и газопроводов-отво-дов, устраивать стоянки автотранспорта, тракторов и механизмов, размещать сады и огороды;
- заниматься производством мелиоратив-ных земляных работ, сооружением ороси-тельных и осушительных систем;
- заниматься строительно-монтажными и взрывными работами, планировкой грунта;
- производством геологосъемочных, поисковых и других работ, связанных с устройством скважин, шурфов;
- заниматься содержанием скота и устра-ивать водопой для скота.

Перед проведением работ в охранной зоне и зоне минимальных расстояний газо-проводов и газопроводов-отводов необхо-димо получить согласование и письменное разрешение на их производство в Моздок-ском ЛПУМГ ООО «Газпром трансгаз Став-рополь». Несоблюдение вышеуказанных требований может создать угрозу причине-ния вреда жизни и здоровью людей, а также имуществу физических и юридических лиц.

Адрес:

Моздокское ЛПУМГ:

363750, п/я №1.

Телефоны:

(886736) 2-60-06, 7-50-24;

Диспетчер (886736) 60-229.

Лица, виновные в механическом повреж-дении магистральных газопроводов, кабе-лей связи, средств катодной защиты, при-влекаются к административной и уголов-ной ответственности в соответствии с дей-ствующим законодательством Российской Федерации.

Статья 167 УК РФ. Умышленное уничто-жение или повреждение имущества.

1. Умышленное уничтожение или по-вреждение чужого имущества, если эти де-яния повлекли причинение значительного ущерба, наказываются штрафом в размере до сорока тысяч рублей или в размере зара-ботной платы или иного дохода осужденно-го на период до трёх месяцев, либо обяза-тельными работами на срок до трёхсот ше-стидесяти часов, либо исправительными ра-ботами на срок до одного года, либо прину-дительными работами на срок до двух лет, либо арестом на срок до трёх месяцев, либо лишением свободы на срок до двух лет.

2. Те же деяния, совершённые из хули-ганских побуждений, путём поджога, взры-ва или иным общеопасным способом либо повлекшие по неосторожности смерть че-ловека или иные тяжкие последствия, на-казываются принудительными работами на срок до пяти лет либо лишением свободы на тот же срок.

Статья 168 УК РФ. Уничтожение или по-вреждение имущества по неосторожности.

Уничтожение или повреждение чужо-го имущества в крупном размере, совершён-ные путем неосторожного обращения с огнём или иными источниками повышен-ной опасности, наказываются штрафом в размере до ста двадцати тысяч рублей или в размере заработной платы или иного до-хода осуждённого за период до одного года, либо обязательными работами на срок до четырёхсот восьмидесяти часов, либо ис-правительными работами на срок до двух лет, либо ограничением свободы на срок до одного года, либо принудительными ра-ботами на срок до одного года, либо лишени-ем свободы на тот же срок.

Федеральный закон «О газоснабжении в Российской Федерации».

Часть 3 статьи 32. Органы исполнитель-ной власти и должностные лица, граждане, виновные в нарушении правил охраны ма-гистральных трубопроводов, газораспреде-лительных сетей и других объектов систем газоснабжения, строительстве зданий, стро-ений и сооружений без соблюдения безо-пасных расстояний до объектов систем га-зоснабжения или в их умышленном бло-кировании либо повреждении, иных нару-шающих бесперебойную и безопасную ра-боту объектов систем газоснабжения неза-конных действиях, несут ответственность в соответствии с законодательством Россий-ской Федерации.

14 КАЪХАТАШ

Извещение о проведении торгов в электронной форме по продаже арестованного имущества

1. Организатор аукциона, продавец: Территориальное управление Федерального агентства по управлению государственным имуществом в Республике Ингушетия (далее — ТУ Росимущества в РИ, Организатор торгов)

2. Форма аукциона: аукцион в электронной форме, открытый по составу участников и по форме подачи предложений о цене имущества (далее — аукцион, торги).

3. Место проведения аукциона: аукцион проводится на электронной торговой площадке «Сбер А» (АО «Сбербанк - АСТ»), в сети Интернет по адресу www.utp.sberbank-ast.ru (далее — ЭТП «Сбербанк - АСТ», ЭТП).

4. Дата и время начала приема заявок на участие в торгах — 16 мая 2025 г. с 09:00 (МСК).

5. Дата окончания приема заявок на участие в торгах — 06 июня 2025 г. в 17:00 (МСК).

6. Время и место приема заявок - заявки подаются круглосуточно в период с начала приема заявок до окончания приема заявок через электронную торговую площадку «Сбербанк - АСТ» в соответствии с порядком, указанным в настоящем извещении, а также в соответствии с регламентом ЭТП «Сбербанк - АСТ».

7. Дата, время и место подведения итогов приема заявок на участие в торгах — 10 июня 2025 г. в 10:00 (МСК) по адресу: Республика Ингушетия, г. Назрань, ул. Победы, д. 3.

8. Дата, время и место проведения торгов (подведения итогов торгов) — 11 июня 2025 г. в 10:00 (МСК) на ЭТП «Сбербанк - АСТ».

9. Сведения о выставленном на торги имуществе:

Лот №1 (повторные торги): заложенное недвижимое имущество должника Точиева Х.У.-Г.: нежилое здание «офис», общая площадь 76, 9 кв.м., кадастровый номер 06:01:1100001:1994 и земельный участок площадью 400 кв.м., кадастровый номер 06:01:1100001:1962. Место нахождения имущества - Республика Ингушетия, Малгобекский район, с.п. Средние Ачалуки, ул. Степная, д.1А. Начальная цена продажи - 1 705 100 (один миллион семьсот пять тысяч сто) руб. 00 коп. без учета НДС. Сумма задатка - 75 000 (семьдесят пять тысяч) руб. Шаг аукциона - 10 000 (десять тысяч) руб.

Основание для продажи - постановление судебного пристава-исполнителя ОСП по Малгобекскому району УФССП России по Республике Ингушетия Дугаева Т.И. от 30.04.2025 г. № 06020/25/330526.

Осмотр имущества по предварительной договоренности с судебным приставом-исполнителем ОСП по Малгобекскому району УФССП России по Республике Ингушетия Дугаевым Т.И. по адресу: Республика Ингушетия, г. Малгобек, ул. Гоголя, 21, корп. 6 и (или) по тел. 8(8734) 55-19-75.

Лот №2: заложенное недвижимое имущество должника Хадзиева Р.М.: квартира, общая площадь 78,1 кв.м., кадастровый номер 06:05:0600004:715. Место нахождения имущества - Республика Ингушетия, г. Назрань, Насыр - Кортский АО, ул. Столичная, д. 12, корп. 4, кв. 45. Начальная цена продажи - 2 660 800 (два миллиона шестьсот шестьдесят тысяч восемьсот) руб. 00 коп. без учета НДС. Сумма задатка - 120 000 (сто двадцать тысяч) руб. Шаг аукциона - 20 000 (двадцать тысяч) руб.

Основание для продажи - постановление судебного пристава-исполнителя ОСП г. Назрань УФССП России по Республике Ингушетия Медова Р.М. от 09.04.2025 г. №06017/25/281481 о передаче арестованного имущества на торги.

Осмотр имущества по предварительной договоренности с судебным приставом-исполнителем ОСП г. Назрань УФССП России по Республике Ингушетия Медовым Р.М. по адресу: РИ, г. Назрань, ул. Московская, 13, стр. А и (или) по тел. 8(8734) 55-19-75.

Лот №3: заложенное недвижимое имущество должника Арсамаковой Х.Х.: квартира, общая площадь 120 кв.м., кадастровый номер 06:01:0800001:3124. Место нахождения имущества - Республика Ингушетия, г. Малгобек, ул. Гарданова, д. 27 А, корп Б, кв. 25. Начальная цена продажи - 2 715 200 (два миллиона семьсот пятнадцать тысяч двести) руб. 00 коп. без учета НДС. Сумма задатка - 120 000 (сто двадцать тысяч) руб. Шаг аукциона - 20 000 (двадцать тысяч) руб.

Основание для продажи - постановление судебного пристава-исполнителя ОСП по Малгобекскому району УФССП России по Республике Ингушетия Дзейтова И.М. от 14.03.2025 г. № 06020/25/201322 о передаче арестованного имущества на торги.

Осмотр имущества по предварительной договоренности с судебным приставом-исполнителем ОСП по Малгобекскому району УФССП России по Республике Ингушетия Дзейтовым И.М. по адресу: Республика Ингушетия, г. Малгобек, ул. Гоголя, 21, корп. 6 и (или) по тел. 8(8734) 55-19-75.

Лот №4: заложенное недвижимое имущество должника Яндиева Д.Х.: квартира (помещение), общая площадь 71,5 кв.м., кадастровый номер 06:01:0600001:2297. Место нахождения имущества - Республика Ингушетия, Малгобекский район, с.п. Инарки, пер. Маяковского, д. 1, кв. 1. Начальная цена продажи - 821 600 (восемьсот двадцать одна тысяча шестьсот) руб. 00 коп. без учета НДС. Сумма задатка - 40 000 (сорок тысяч) руб. Шаг аукциона - 10 000 (десять тысяч) руб.

Основание для продажи - постановление судебного

пристава-исполнителя ОСП по Малгобекскому району УФССП России по Республике Ингушетия Дзейтова И.М. от 14.03.2025 г. № 06020/25/201313 о передаче арестованного имущества на торги.

Осмотр имущества по предварительной договоренности с судебным приставом-исполнителем ОСП по Малгобекскому району УФССП России по Республике Ингушетия Дзейтовым И.М. по адресу: Республика Ингушетия, г. Малгобек, ул. Гоголя, 21, корп. 6 и (или) по тел. 8(8734) 55-19-75.

Лот №5: заложенное недвижимое имущество должника Акаевой М.С.: квартира, общая площадь 44 кв.м., кадастровый номер 06:05:0100010:5513. Место нахождения имущества - Республика Ингушетия, г. Назрань, ЦАО, ул. Новая, д. 16, корп. 4, кв. 9. Начальная цена продажи - 2 277 000 (два миллиона двести семьдесят семь тысяч) руб. 00 коп. без учета НДС. Сумма задатка - 100 000 (сто тысяч) руб. Шаг аукциона - 20 000 (двадцать тысяч) руб.

Основание для продажи - постановление судебного пристава-исполнителя ОСП г. Назрань УФССП России по Республике Ингушетия Медова Р.М. от 04.04.2025 г. №06017/25/270645 о передаче арестованного имущества на торги.

Осмотр имущества по предварительной договоренности с судебным приставом-исполнителем ОСП г. Назрань УФССП России по Республике Ингушетия Медовым Р.М. по адресу: РИ, г. Назрань, ул. Московская, 13, стр. А и (или) по тел. 8(8734) 55-19-75.

10. Прочие условия:

Согласно п. 6 ст. 57 ФЗ от 16.07.1998 № 102-ФЗ (ред. от 02.08.2019) «Об ипотеке (залоге недвижимости)» выигравшим публичные торги признается лицо, предложившее на публичных торгах наиболее высокую цену за продаваемое имущество. Это лицо и организатор публичных торгов подписывают в день их проведения протокол о результатах публичных торгов.

Организатор торгов не располагает сведениями о зарегистрированных в жилых помещениях лицах, о задолженности должников по взносам на капитальный ремонт и иные виды коммунальных услуг (судебным приставом - исполнителем не предоставлены). Обременения имущества - залог, арест, запрещение регистрации.

Адрес официального сайта по проведению торгов в сети Интернет, на котором размещена документация об аукционе, в том числе подробная информация о порядке проведения торгов, об оформлении участия в торгах, определении лица, выигравшего торги, подписания договора купли - продажи имущества - <https://torgi.gov.ru/new>.

С дополнительной информацией об участии в торгах претенденты могут ознакомиться на сайте ЭТП www.utp.sberbank-ast.ru, официальном сайте Российской Федерации www.torgi.gov.ru, на сайте Территориального управления <https://tu06.rosim.gov.ru>. В соответствии с действующим законодательством обязанность по организации осмотра арестованного имущества у Организатора торгов отсутствует.

Иаьдало хьадаьха наьха боахамцара хIамаш электронни хьисапe дохка оттадарах бола хоам

1.ТIаьрг ер, дохкархо: ГIалгIай Республике ГIолла йола паччахьалкхен доалахьен кулгал ду федеральни агенствон моттигера урхалле (дIахо -ГIР Росдоалахьен ТУ, тIаьрг ер).

2.ТIаьрга кеп: электронни хьисапe еш я тIаьрг, из йийлла я ший доакъашхошта а дохка оттадаьча хIамай маьхах долча дешашта а (дIахо - тIаьрг, дохкар).

3.ТIарг дIахьом йола моттиг: электронни хьисапe еш я тIаьрг «Сбер А» (АО «Сбербанк-АСТ») яхача мах беча майдан тIа, интернета чухьа ухх адресах www.utp.sberbank-ast.ru (дIахо - ЭТП «Сбербанк - АСТ», ЭТП).

4.ТIаьрга юкье дакъа лаца ловраш дIаязбу ди, ха - 2025 ш. майгсела бетта 16 ди, московски хана 09:00 сахьат даьлча (МСК).

5.ТIаьрга юкье дакъа лоацараш дIаязбар чакхдоал - 2025 ш. аьтинга бетта 6 дийнахьа, московски хана 17:00 сахьат даьлча (МСК).

6.Дакъа лоацараш дIаязбу ха а моттиг а - дIаязбала йиш я, из дIадоладаьча дийнахьа денз чакхдоалача денга кхаччалца, дийнахьа а бус а, электронни почтан «Сбербанк-АСТ» яхача мах беча майданга ГIолла, иштга ЭТП «Сбербанк-АСТ» латтача ухх хоамо дIадехарашка хьежжа.

7.ТIаьрга юкье дакъа лоацараш дIаязбара гIулакх чакхдалара жамIа ду ди, ха, моттиг - 2025 ш. аьтинга бетта 10 ди, московски хана 10:00 сахьат даьлча (МСК) ухх адресах: ГIалгIай Республика, гI. Наьсаре, Победан урам, 3 цIа.

8.ТIаьрг хургIола ди, ха, моттиг (тIаьрга жамIа дар) - 2025 ш. аьтинга бетта 11 ди, московски хана (МСК) 10:00 сахьат даьлча ЭТП «Сбербанк-АСТ».

9.ТIаьрге йохка оттаьйча хIамаех бола хоам:

№1 йола лот (шозлагIа дохка оттадар): декхар доаллача Тоачанаькъан Х. У.-Г. нах бахаш йоаца моттиг, «офис», юкъяра йоккхал 76, 9 кв. м., кадастрови номер 06:01:1100001:1994; лаяттан дакъа, юкъяра доккхал 400 кв. м., кадастрови номер 06:01:1100001:1962. Боахам бола моттиг - ГIалгIай Республика, МагIалбика кхале, Юкъяра Ачалкхе, Степной урам 1А цIа. Юхъанцара боахам бохкара мах - 1 705 100 (цIхьа миллион ворхI бIаь пхи эзар цIхьа бIаь) сом, 00 кеп., НДС доаккхар доацаш. Ланна лу ахча - 75 000 (кховзткъа пхийтта эзар) сом. ТIаьрга гIа - 10 000 (итт эзар) сом.

Бохка бокъо луш дола каьхат - ГIалгIай Республике ГIолла йолча Россe УФССП МагIалбика ОСП Дугаев Т. И. 30.04.2025 ш. № 06020/25/330526 йола суда пирстопа соцам.

Боахамга хьажар хургда, ГIалгIай Республике ГIолла йолча Россe УФССП МагIалбика ОСП суда пирстопаца Дугаев Т.И. хьалххе дага а баьнна, ухх адресах: ГIР, гI. МагIалбик, Гогола урам, 21 корп. 6 е (иштта) ухх тел. 8(8734) 55-19-75.

№2 йола лот: декхар доаллача Хазанаькъан Р. М. боахам: квартира, юкъяра доазув 78, 1 кв. м., кадастрови номер 06:05:0600004:715. Боахам бола моттиг - ГIалгIай Республика, гI. Наьсаре, Наьсар-Кертен АО, Столични урам, 12 цIа, 4 корп., 45 кв. Юхъанцара йохкара мах - 2 660 800 (ши миллион ялх бIаь кховзткъа эзар бархI бIаь) сом, 00 кеп., НДС доаккхар доацаш. Ланна лу ахча - 120 000 (бIаь ткъо эзар) сом. ТIаьрга гIа - 20 000 (ткъо эзар) сом. Дохка бокъо луш дола каьхат - ГIалгIай Республике ГIолла йолча Россe УФССП Наьсарен гIалан ОСП Меданаькъан Р. М. 09.04.2025 шера № №06017/25/281481 йола суда пирстопа соцам.

Боахамга хьажар хургда, ГIалгIай Республике ГIолла йолча Россe УФССП Наьсарен ОСП суда пирстопаца Меданаькъан Р. М. хьалххе дага а баьнна, ухх адресах: ГIР, гI. Наьсаре, Московски урам, 13 гIишло А е (иштта) ухх тел. 8(8734) 55-19-75.

№3 йола лот: декхар доаллача Арсмаканаькъан Х. Х. боахам: квартира, юкъяра йоккхал 120 кв. м., кадастрови номер 06:01:0800001:3124. Боахам бола моттиг - ГIалгIай Республика, гI. МагIалбик, Гарданаькъан урам, 27 А, кв. 25. Юхъанцара йохкара мах - 2 715 200 (ши миллион ворхI бIаь пхийтта эзар ши бIаь) сом, 00 кеп., НДС доаккхар доацаш. Ланна лу ахча - 125 000 (бIаь ткъаь пхийт эзар) сом. ТIаьрга гIа: 20 000 (ткъо эзар) сом. Йохка бокъо луш дола каьхат - ГIалгIай Республике ГIолла йолча Россe УФССП МагIалбика ОСП Дзайтанаькъан И.М. 14.03.2025 ш. № 06020/25/201322 йола суда пирстопа соцам.

Боахамга хьажар хургда, ГIалгIай Республике ГIолла йолча Россe УФССП МагIалбика ОСП суда пирстопаца Дзайтанаькъан И.М. хьалххе дага а баьнна, ухх адресах: ГIР, гI. МагIалбик, Гогола урам, 21 корп. 6 е (иштта) ухх тел. 8(8734) 55-19-75.

№4 йола лот: декхар доаллача Янданаькъан Д. Х. квартира (фусам), 71, 5 кв. м., кадастрови номер 06:01:0600001:2297. Боахам бола моттиг - ГIалгIай Республика, МагIалбика кхале, Инаркъе , Маяковске урам 1, кв 1. Юхъанцара йохкара мах - 821 600 (бархI бIаь ткъаь цаI эзар ялх бIаь) сом, 00 кеп., НДС доаккхар доацаш. Ланна лу ахча - 40 000 (шовзткъа эзар) сом. ТIаьрга гIа: 10 000 (итт эзар) сом. Йохка бокъо луш дола каьхат - ГIалгIай Республике ГIолла йолча Россe УФССП МагIалбика ОСП Дзайтанаькъан И.М. 14.03.2025 ш. № 06020/25/201313 йола суда пирстопа соцам.

Боахамга хьажар хургда, ГIалгIай Республике ГIолла йолча Россe УФССП МагIалбика ОСП суда пирстопаца Дзайтанаькъан И.М. хьалххе дага а баьнна, ухх адресах: ГIР, гI. МагIалбик, Гогола урам, 21 корп. 6 е (иштта) ухх тел. 8(8734) 55-19-75.

№5 йола лот: декхар доаллача Акаевай М.С. боахам: квартира, юкъяра доазув 44 кв. м., кадастрови номер 06:05:0100010:5513. Боахам бола моттиг - ГIалгIай Республика, гI. Наьсаре, Нови урам, 16 цIа, 4 корп., 9 кв. Юхъанцара йохкара мах - 2 277 000 (ши миллион ши бIаь кховзткъа вурийтта эзар) сом, 00 кеп., НДС доаккхар доацаш. Ланна лу ахча - 100 000 (бIаь эзар) сом. ТIаьрга гIа: 20 000 (ткъо эзар) сом. Дохка бокъо луш дола каьхат - ГIалгIай Республике ГIолла йолча Россe УФССП Наьсарен гIалан ОСП Меданаькъан Р. М. 04.04.2025 шера №06017/25/270645 йола суда пирстопа соцам.

Боахамга хьажар хургда, ГIалгIай Республике ГIолла йолча Россe УФССП Наьсарен ОСП суда пирстопаца Меданаькъан Р. М. хьалххе дага а баьнна, ухх адресах: ГIР, гI. Наьсаре, Московски урам, 13 гIишло А е (иштта) ухх тел. 8(8734) 55-19-75.

10. Кхьодола декхараш:

«Ипотека хьакъехьа (боахам ланна битар)» яхача 16.07.1998 №102-ФЗ (02.08.2019) 57 ст. 6 п. яхачох, котваьннарг лоархI докхача хIамах эггара дукхагIа мах бала кийча вар. Цу сага а тIаьрг кийчъяраша а цу дийннахье а бухсоцIаш хьахинначунца дувзаден-нача каьхата кIалха кулгаш язду.

ТIаьрг ечунна ховш дац нах бахача гIишлон чу дIаязваьраш масса саг ва, декхарийла вахачунга цIа геттара чIоагIа тоадарах тIадиса мел ахча доалл (уж хоамаш суда пирстопа-гIулакх кхоачашдечо довзийтадац).Боахама тIадожадаьр - ланна бахар, лацар, дIаязбар декхар.

Интернете ГIолла тIаьрг ярах бола хоам дIаязбаь ба лаьрххIача адресах, цу тIа дIаоттадаьд тIаьргах дола каьхаташ, цу даькье тIаьрг дIаяхьара арIах лаьца а, дIаязваларах а, тIаьрге дакъа лацарах а, котваьнна саг белгалваккхарах а, дохкара бартсоцама кIалха кулг яздарах а - боахам маьхалбаккхарах - <https://torgi.gov.ru/new>.

ДIахо дIадола тIаьрга юкье дакъа лацара хоамаш цу юкье дакъа лаца ловрашта довза йиш я ЭТП www.utp.sberbank-ast.ru сайта тIа, Российски федераци лаьрххIача www.torgi.gov.ru сайта тIа, Моттигера урхаллен <https://tu06.rosim.gov.ru> сайта тIа.

ХIанз лелаш долча законага хьежжа, лаьцача боахамга хьажара декхар тIаьрг яьчун балха чудоагIаш дац.

«Дийна каьхаташ» яхача проекта тоабо Шолжерча дешархошца кхетаче йир

Гаьгенаькъан Мартина

«Дийна каьхаташ» яхача проекта тоабо Шолжа-Шахьара №3 йолча ишкола дешархошца вIашагIкхетар дIадихьар. Цига царна дайзар цун маIан, яхаш, дийцар «Сердало» газетага кагирхой цхьанкхетарий цIен болх вIашагIболлара долча даькъа кулгалхочо ГIалменаькъан СаIида.

«Проекто лерхIадох, дешархой таро я видеога гIолла шоай даь-наьна, даь-даь, цар даьй вахарера цхьа даькъа гойта, уж ба тIем тIа даькъа лаьца нах. Кагирхой цхьанкхетарий цIен вика-

лашца кхетаче йолаш, дайзар кхоллама балха даькъа лацара кхоачашде деза

дешаш. Цул совгIа, царна говзанч-хьехам белар актёра балхах», - аьлар хоамо.

Тхоца кьамаьл даьчо яхачох; бераша, хоза а хеташ, ладувгIар; уж кийча ба

гIалгIай кьаман истори лочарада шоашкара даькъа юкьедахьа.

Лилингий хоза хьадж

ГIалгIайчен шахьараш, юрташ тоаергья бIаьццарча зизай моттигаша

Султиганаькъан Йоакъап

ГIалгIайчен урамашка, шахьарашка карарча хана го йиш я сийрда, хоза зизай кIотаргаш, баьццара гаьнаш, уж вай зIамига долаш телевизионни программашка мара го йиш яцар. Кердача хано денад вайна юкьара моттигаш, ковнаш баьццардерзадар, кеп хувцар. Сирера хьармакх, кхиййола хозаленаш шоай моттиг дIалаьца ягIа доалахьарча фусамашка, паччахьалкхен урхалленашка. Цу дерригане, шеко а йоацаш, тоадеш, хоздеш латт шахьара куц. Цу юкье го безам хул, араьхара хьачуеначул дукхагIа, моттигера хозал, вай бIаргаша хьалоацаш йола баьцовгIаш. Масала, боккхагIбараш а, зIамагIбараш а гIадболхаш хул лилинг оалача зизай га шоашта нийсьелча, из зиза хул тайп-тайпара бесаш долаш.

Илдарха-ГIалан, Шолжен, Экажкьонгий-Юрта, Пхьилекьонгий-Юрта го йиш я цхьайолча моттигашка е наьха коашка, тайп-тайпара бесаш дола лилингий гаьнаш; уж, шеко а йоацаш, республикан дукхача юртий хозал я ала йиш я.

Карарча хана шовзткъа тайпара лилингий гаьнаш я. Цар тоаду Европан, Азе доазонаш, уж езаеннай, дукхача хана денз, Россе миингашка.

Царех дувц дукхача илешка, романсашка, исбахьален кхолламашка, цар сурташ дехк начIал долча суртанча-

ша. Говзанчаша яхачох, эггара чIоаргIа довзаш да вайна массаза гуш дола (Syringa vulgaris) яха лилинг, дика дIа-юха яржаш йола кIотарг я из, ара дика хьахулаш а я. БIаьсти хьаьлчла, нах гIадбуг цо, цох хьайоагIа хозача дуфе хьажо.

ДукхагIа йола лилинга гаьнаш моллагIа йола шелал а йокьал а ловш хул, лаьтта дика дацар аьнна дегIайоагIаш я уж кIотаргаш, царех ха дIа мел йода йоккхий гаьнаш хьахул, уж йокьалуш а е гIорьеш а яц, машинаша дукха кIур беш, экологи цIена йоацаш йола моттиг а цар дика лов. Белгалде деза, лилинг массаза керда ткьовронаш хецаш, дика дIалаташ, дукха яхаш йола га йолга.

Баьццарча а сийрда-шаькъа беса а долча лилинга доазонаша тIехьара тIа хозале ергья, из вайна эшаш я хIара денна. Из чIоаргIа лоархIаме да ден-бус автомобилый тата, кIур латгача хьалашка.

Кхыметтел идеологи, социологи хьаххоллаш, дукхача шерашка Илманхоша яздаьд вай вахаре наькъадоалаш долча гIулакхех. Идеологе еррига моттигаш юкьера дIаьхьача а, вайна гуш да В. И. Долганова юкьедоаладаь «Советски шахьараш баьццарьерзаяра» балхаш, цу темах пайдане хоам ба Интернете. Иштта йоах: «(...) шахьара хозале, саг Iалама гаргавоалавеш, хила еза, цунна гонахьа, миччахьа из болх беш е деша вагIаш, салолаш хиларах, дIаегIа баьццара гаьнаш, кIотаргаш, кхьбола Iалама хоза гIирс хила беза. (...) Шахьаро

из саг Iалама гаргавоалавеш хила веза, сага кхелла шахьара гIирсаш кIезигагIа, дийнача Iалама хозале дукхагIа хургйолаш».

Цу тайпара хьалаш ГIалгIайче хьаххоллаш хилар вайна гуш да, тайп-тайпарча доазонаш тIа лакха урагIьях миха гаьнаш я, паркаш йолча моттигашка дIаегIа хьаххьича гаьнаша ахкан йIовхалах кIалхарвоаккх. Лоацца аьлча, массайолча хана, сага ший цIен юхе, коа, урамашка гаьнаш, баьццара зизай кIотаргаш дIайогIаш хиннай - из вай вахаре хила дезаш дола хьал да. Из нах бахача моттиге, наха шоай хозал хьаххоллаш леладеш да.

Дукха ха йоацаш, Наьсаре цхьа дика моттиг нийсьелар, тхо чIоаргIа гIад а дугаш. Наьсарерча Овшанаькъан Р. С. цIерагIа урам тIа дIаегIа хинна 30 боалий га хьахилар. Эггара дукхагIа нах бахача вай шахьаре дика масал гойтар. Доазонаш тоадара маIан кхоачаш-

деш латт ала йиш я вай тахан, хьаххоллаш латт парка доазонаш; цул совгIа, Наьсарен бахархой а хьаьший а таро я, шоаш салолаш барIаца юкьа, хьал а кховдаш, цигара боалаш баа. Кхетаду, боалашта лаьрххIа доал эш, уж дика хьахургболаш, царех сомий гаьнаш хургйолаш.

Оаха «Сердало» газета тIа укх 20 шера дийцад из дош, Iажий, хьайбай, бIарий, кхорий, иштта кхьболча сомий гаьнаш дIайогIара, вай республикан бахархой тIахьехаш. Уж латаш йоагIаца хана, бокьонца долча Iалама дийнача кIайча жовхьарашта тараерз.

Нагахьа санна цу наькъ тIа вай хуле; бIаьш, эзараш болча наьха таро хургья, хоза зизашца кийчьенна ягIаца сомий гаьнашка хьежаш, воай бIарг гIадбига, царна тIера сом буаш, дог паргIатдаккха.

Дукха ба вай мехка из леладераш, дукхаза вIаштIара даьча цIеношкара бераш гIаддугаш,

цар подъезда гаьна йоацаш боалий е Iажий гаьнаш дIайогIаш бараш. Бакьда цу даькъ тIа де дезар кхы а дукха да.

Белгалде деза, сомий гаьнаш бахьан долаш дукха мозий е чоапилгаш гуллу, яхаш, дола кьамаьлаш - уж воча дешархочун йоазонна тара кьамаьл да. Шера 12 бутт ба, хIаьта сомаш 2-3 бетта Юлега тарлу гаьн тIара, уж гулбе а хала дац. Бакьда, хIама хьаде ца Iомабаьча, мекьача наха хала да из де.

Дукха нах ба латкъаш, тайп-тайпара баьцовгIаш бахьан долаш, аллерги оала лазар хьахьовш хилара. Цу тайпара хьал укх дунен тIа латта миллион шераш да. Вайх хIаране шеший дегIа оамал я, моллагIа долча хIаман а ший тайпара из ловш е ца ловш хилара боарам ба, из хьал шоай дегIаца иштта долаш бахаш нах дукха а ба, хIаьта хозача экологе хьал масанена эшаш да.

Лоацца аьлча, лилинга кIотаргаш ягIийла шахьарий скверашка, наькъа йистошка, тIаккха, цхьа ха яьлча, шахьарий е юртий бахархой а, цу хозача зизай хьадж бахьан долаш, гIашлой наькъаш тIагIолла, шоай мукьа ха дIахьовш, лела мег. Из кхоачашде хала дац: дIайогIа бокьо луча, моттиг мел йолча дIайогIа еза, дукхача хана денз нах гIадбугаш йола лилинга гаьнаш.

МоллагIа вола саг а кийча ва; ший коа-карта, урам тIа хоза хилитара кIеззига мукьагIа кьахьага, царех бIаьстанара фальг хьабе.

сердало

Учредитель:
Государственное
автономное учреждение
«Издательский дом
«Сердало»

Главный
редактор:
Курскиева Х.А.

Адрес редакции и издателя:
Республика Ингушетия,
386101, г. Назрань,
Тер. Центральный округ
пр. И.Базоркина, 60.
Тел.: 8 (8734) 77-11-84
Бухгалтерия: 8 (8734) 77-10-85.

Газета зарегистрирована
Управлением Роскомнадзора
по Республике Ингушетия.
Рег. номер ПИ № ТУ 06-00033
от 16 декабря 2024 г.
E-mail: serdalo@yandex.ru
Сайт газеты: serdalo.ru.

Набор и верстка произведены
в компьютерном центре
ГАОУ «Издательский дом «Сердало».
Время подписания номера
по графику в печать:
14 мая 2025 г.
Фактически 17:20.

Точка зрения авторов может не
совпадать с позицией редакции.
При перепечатке
ссылка на газету обязательна.
Письма, рукописи, фотографии,
рисунок не рецензируются и не
возвращаются.
Свободная цена

Газета отпечатана в издательстве
«Южный регион»,
с готовых диапозитивов
Адрес: 357600, Ставропольский край,
г. Ессентуки, ул. Никольская, 5.
Заказ № _____ Тираж: 2000 экз.

Нальчике д'айихъача яхъашка толамаш даьхар вай спортсменаша

Гяьгенаькъан Мартина

Укх бетта 11-ча, 12-ча деношка Нальчике д'айихъача «Динамо» яхача спортацарча латарах йолча фестивале белгалбаьлар вай мехкахой. Из хоам «Сердалога» бир Долакха-Юртарча берий-кагирхой спорта ишколо.

«Кьилбаседа Кавказе-ра спортсменаш гулбеннабар Гаьбартой-Балкхарой республике д'айихъача яхъе. 16-17 шераш даьнна кагирхой бар шоай низ гойташ хиннараш. Вай мехкарча тоабан юкьерча Дахкилганаькъан Хьамзата 55 кг дозал дарашта юкье борза майдилг яккхар, 60 кг йолча дозалах кхоалаг'ича моттиге хилар Тоачанаькъан Амир.

Долакха-Юртарча берий-кагирхой спорта ишколе, Гаркхой Шамала Йомабеш ба спортсменаш», - йоах тхога бенача хоамо. Тренера белгалдечох, шоай г'улак дика довзаш, д'ахо дикка кьахьегаларьх'а ба кьона спортсменаш.

Спортсменаш хиннача т'ема доакъашхошта хетаяь, баскетбола яхъ д'айихъар Маг'албике

Гяьгенаькъан Мартина

Спортсменаш хиннача боккхача т'ема доакъашхошта хетаяь, «Россе низ» яха баскетболах йола марафон д'айихъар Маг'албике, Коталон 80 шу дузаш.

«Къамаьл деш хиннача тренераша белгалдир, кхувш латта кьонабараш ма хулла спорта юкьеозаш, спортацарча цар безам ч'оаг'ибеш, кьахьегар лоарх'ае долга.

Маг'албикерча №20 йолча ишколе, шоай нач'ал гойташ, цъацца ловзараш д'акхухъаш, илли оалаш, халхадувлаш хьувзар бераш», - йоах тхога бенача хоамо.

Дикаг'ичарна грамоташ, майдилгаш, совг'аташ луш чакхъаьлар из кхетаче.

Г'алг'ай мехка безбир, эллиной-румий латарах Россее котбаьннараш

Гяьгенаькъан Мартина

Г'алг'ай Республикан физически культуран, спорта министра Белхарой Руслана безбир, эллиной-румий латарах д'ахьош хиннача Россее Хьалхалене 24 шу даьннарашта юкье хьалхара моттигаш яхъараш, хоам бу «Сердало» газетага Г'алг'айчен спортини латара Федерацие.

Дег чура баркал оалаш, ахчан совг'аташ делар дошо майдилгаш яхъача Б'арахой Исма'ала, Йарпенаькъан Рамзана, дото мейдилг яккхача Мазенаькъан Турпал-Йаланна, борза майдилг яккхача Б'арахой Мухьамада.

Иштта министра терко йир воккхаг'ла волча тренера Йарпенаькъан Ислама, Г'алг'айчен гульаьча тоа-

бан кулгалхочунна Чаненаькъан Мустафай, «Ади Ахьмад» клуба воккхаг'ла волча тренера Даниелян Григоре, «Ади Ахьмад» клуба тренера Хамхой Ислама. Цо яхачох, хьехамчаша цу берашта дукха шоай низ д'абеннаб, цудухъа тахан цар вай г'ладдуг.

«Шун толамаш даха таро хилар, оаш а шун тренераша а дика кьахьегарах, иштта «Ади

Ахьмад» спортини клуба кулгалхоша, шоашта керте Харсенаькъан Йалихан а волаш, дика терко лоаттаярах.

Тахан Россее ондаргий Хьалхален чаккхенах майрра ала йиш я, «Ади-Ахьмад дикаг'ла йолча клубах ца'л я, х'ана аьлча цъхан спортклубе йиш майдилг яккхаро хьагойт цун боарам», - аьлар Белхарой Руслана.

Россе чемпионате белгалбаьлар вай каратисташ

Гяьгенаькъан Мартина

Шовхаланаькъан Йаддал-Йазита кхебаьча каратисташа котало яккхар Россее чемпионате. Из хоам «Сердалога» бир республикерча Минспорте.

50 моттигера гулвеннача 403 каратиста юкье шоай говзал гойташ хилар вай спортсменаш. Белгалде деза, уж яхъаш фашист вохавеш яккхача Коталон 80 шу дизара хетаяь хиннилга. 90 кг дозал дараш-

та юкье, х'анз кхозлаг'ла котало йоаккхаш ва Янарсанаькъан Ислам. «Россе спорта говзанч», дунен чемпион яха ц'ераш леаеш ва из. Ноакастхой Адама республиканна дотув дера, 85 кг дозал даращца летача бел-

галваьнна.

Россе яхъашка котбаьннараш дакъа лоацаш хургба, укх шерарча гуйран шоллаг'ича бетта, Чебоксары яхача шахъаре д'аяхъа лерх'ача йоккхача яхъашка.